CZE-NE-KA Nr 31 2019

UKAZUJE SIĘ OD 1996 ROKU

ISSN 1641-0152

V Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA w Polsce

CZE-NE-KA Fundacja Przyjaźni Ludzi i Zwierząt serdecznie dziękuje Sponsorom:

- **MARAT-ON s.c.** za owoce cytrusowe dla dzieci objętych programem dogoterapii realizowanym przez naszą Fundację
- **Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne LEK-AM Sp. z o.o** za suplementy diety dla wolontariuszy-
- **Panu Dominikowi Rożańskiemu** dziękujemy za zaprojektowanie grafiki do V FESTIWALU POLONEZA realizowanego przez Fundację
- **Zing Sp. z o.o.** za przekazywanie papieru na nasze publikacje
- **SANTE.** Kowalski Sp. J. za przekazywanie wspaniałych wyrobów Firmy na imprezy organizowane przez Fundację
- **Animal Service** za doskonałą suchą karmę dla psów pracujących NUTRA NUGETS Super Premium
- **Firmie Lambertz** za przekazane Fundacji słodycze
- **Aries Power Equipment Sp. z o.o.** Generalny Dystrybutor maszyn i urządzeń Honda w Polsce za systematyczne wspieranie naszych działań.

Wydawca/Editor: „CZE-NE-KA" – Fundacja Przyjani Ludzi i Zwierząt
ul. Petöfiego 4/1, 01-917 Warszawa, tel./fax 22 864 71 53, tel. 603 406 158

Red. naczelny / Editor-In-Chief: Maria Czerwińska • Kolegium redakcyjne: Jadwiga Trusz, Anna Matej i Mirosław Perzyński, korekta angielska: Bartłomiej Sokół, Magdalena Macinska i Adam Zyskowski

Tłumaczenia tekstów: Bartłomiej Sokół, Adam Zyskowski, Karolina Jazic, Katarzyna Witkowska, Klementyna Dec, Lisa Marie Bochneak, Beata Jurkowska oraz tłumaczenia przesłane przez uczestników Festiwalu

Zdjęcia: Anna Maria Bielecka, Maria Czerwińska, Zuzanna i Piotr Jaskółkowscy, Bogumił Bar, Adam Gałka, Andrzej Gojdź, Zdzisław Ozimek, Jerzy Dąbrowski, oraz zdjęcia z archiwum Fundacji i przekazane nam przez autorów i zespoły uczestniczące w Festiwalu.

Druk: Chromapress ul. Puławska 34, 05-500 Piaseczno

ZAPRASZAMY NA NASZĄ STRONĘ INTERNETOWĄ / Please visit our web page:

www.czeneka.org

nasze adresy e-mailowe: czeneka@o2.pl, cze-ne-ka@wp.pl

Adres Festiwalowy e-mail: Festiwal-Poloneza@o2.pl

CZE-NE-KA – Fundacja Przyjaźni Ludzi i Zwierząt

konto/account: Raiffeisen Polbank 86 1750 0012 0000 0000 2237 8977

NIP 118-14-14-093, REGON 013131410

Jesteśmy Organizacją Pożytku Publicznego (OPP). Będziemy wdzięczni każdemu, kto przekaże nam swój 1% podatku.

KRS 0000194959

V Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA w Polsce – 15 i 16 czerwca 2019 r.
The fifth International POLONAISE FESTIVAL in Poland - 15-16 June 2019

Prawie 200 artystów z różnych krajów, stroje historyczne, ludowe, narodowe i współczesne, barwny korowód tancerzy, muzyków i wokalistów na Placu Zamkowym w Warszawie, oto jak świętujemy nasz pierwszy mały jubileusz V Międzynarodowego FESTIWALU POLONEZA w Polsce.

Przez te 5 lat zmieniło się wiele. Ze skromnego pomysłu pokazania polskiego tańca narodowego mieszkańcom naszej dzielnicy, by podkreślić zaangażowanie Zespołu w promocję kultury Polskiej, stał się Festiwal znany w wielu krajach Europy, a także i w świecie. Przez pierwsze 3 lata Festiwal był konkursem ale w ubiegłym roku 100-lecia odzyskania Niepodległości Polski zmieniliśmy jego formułę. Ze względu na ogromną różnorodność wykonawców, zarówno profesjonalistów jak i amatorów, zrezygnowaliśmy z oceny jury w dniu Festiwalu na rzecz otwartej prezentacji zespołów i solistów, kwalifikowanych na podstawie dosłanych wcześniej prezentacji swojego dorobku. Na naszym FESTIWALU POLONEZA gościliśmy tancerzy, muzyków i wokalistów nie tylko z różnych miast Polski ale i z Litwy, Białorusi, Hiszpanii, Meksyku czy z dalekiej Argentyny. A w tym roku dołączą do nas tancerze z Wietnamu. Wszystkich nas łączyło i łączy jedno: wielki szacunek dla naszego kraju i muzyki polskiego tańca narodowego, piękno poloneza...

Tegoroczny Festiwal tradycyjnie organizowany przez Fundację Przyjaźni Ludzi i Zwierząt CZE-NE-KA i działający w jej ramach Zespół Tańca Historycznego CHOREA ANTIQUA odbywa się w 200-lecie urodzin Moniuszki. Twórcy polskiej opery narodowej i twórcy przepięknych polonezów wplecionych w słynne opery jak „Halka" czy „Straszny Dwór". Odbędzie się on w dniach 15 i 16 czerwca 2019 r. w Warszawie.

Tegorocznymi Partnerami naszych działań są: Centralna Biblioteka Rolnicza, Urząd Dzielnicy Bielany m.st. Warszawy, Bielański Ośrodek Kultury i Firma Fortepiano.

Tradycyjnie sponsorem naszych działań jest Aries Power Equipment dystrybutor maszyn i urządzeń Honda w Polsce i Firma SANTE, a o bezpieczny i w pełni profesjonalny transport fortepianu zadbała Firma „BRODA Grzegorz Szczepański

Almost 200 artists from various countries; historical, folk, national and contemporary costumes; colourful procession of dancers, musicians and vocalists on Castle Square in Warsaw. This is our way of celebrating our first little anniversary, which is the fifth International Polonaise Festival in Poland.

During these five years a lot has changed. From modest idea to show Polish national dance to the local community of our district, the festival has become a well-known event not only in many European countries, but also around the world. All of this to highlight the efforts of the Ensemble to promote Polish culture. In the first three years the festival had the form of a competition but in the year of the Centenary of the Independence we changed it. Because of the great variety of artists taking part in the event both professional and amateur, we resigned from the judges' assessment during the day of festival. Now it i san open presentation of the ensembles and solists chosen based on their previous achievements. On our festival we hosted dancers, musicians, and vocalists not only from many different Polish cities but also from Lithuania, Belarus, Spain, Mexico or remote Argentina. This year join us the group from Vietnam. We are all gathered here to express respect to our country and Polish national dance music. This is the beauty of the Polonaise.

This year's edition of the festival, traditionally organised by the Foundation of People and Animals CZE-NE-KA and the The Ensemble of Historical Dance "CHOREA ANTIQUA" CHOREA ANTIQUA – a section of it, takes place in the year of 200th anniversary of Stanislav Moniuszko birth. He was the author of the National Opera and many amazing polonaises used in famous operas such as Halka and The Haunted Manor ("Straszny Dwór"). The festival starts on 15th and lasts until the 16th June in Warsaw.

Our partners this year are: The Central Library of Agricultural, the Bielany District of Warsaw, Bielany Cultural Center and company Fortepiano.

Partnerzy
Partners

Patronat honorowy
The Honorary Patronage

Patronat medialny
The media patronage

Sponsorzy
Sponsors

Transport Fortepianów"

Projekt został dofinansowany w ramach ogólnopolskiego konkursu „Lokalni Herosi. 100 projektów na 100-lecie Niepodległości" organizowanego przy współpracy ze Grupą Eurocash. Podczas ubiegłorocznego głosowania na zgłoszonych ponad 400 projektów w całej Polsce, FESTIWAL POLONEZA zdobył prawie 27 tysięcy głosów, dzięki czemu otrzymaliśmy dofinansowanie do jego realizacji.

Honorowy patronat nad Festiwalem objęło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ambasador Białorusi. Ambasador Meksyku i Ambasador Wietnamu

Patronat medialny nad imprezą objęły: PR Radio dla Ciebie, Stowarzyszenie Polskich Mediów, portal „wolnasobota.pl", Warszawska Izba Gospodarcza, redakcja miesięcznika TTG Wiadomości Gospodarcze i Światowy Kongres Polaków.

Rozpoczniemy nasze święto Polonezem A-Dur Fryderyka Chopina, który zaśpiewa wraz z Zespołem, znakomita śpiewaczka operetkowa Anna Maria Adamiak na scenie plenerowej pikniku „Witaj Lato na Bielanach" w dniu 15 czerwca. Na zakończenie naszego występu, dla uczczenia 200-lecia urodzin wybitnego kompozytora Opery Narodowej, widzowie będą mogli zobaczyć Poloneza z „Halki" Moniuszki.

Kolejny dzień Festiwalu - 16 czerwca br., rozpocznie się paradą i krótkim koncertem uczestniczących w Festiwalu zespołów pod Kolumną Zygmunta na Placu Zamkowym, po której wszyscy wykonawcy udadzą się do Centralnej Biblioteki Rolniczej gdzie w pięknym zabytkowym obiekcie odbędzie się niedzielna prezentacja uczestników Festiwalu, na którą serdecznie zapraszamy. Tradycyjnie, na wszystkie te imprezy wstęp wolny.

A wieczorem ... planujemy świętowanie naszego małego jubileuszu i tego dnia przypadających urodzin pary tancerzy naszego Zespołu: Marii i Pawła. Będzie to też znakomita okazja do spotkania podsumowującego nasz Festiwal. Poczęstunek, występy zaproszonych gości i wymiana wrażeń zakończą ten bogaty, pełen wrażeń czas spotkania z polonezem.

Fascynacja rytmem poloneza

Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA w Polsce to jedyny taki Festiwal w Europie, a może i nawet na świecie. Na jednej scenie spotykają się zarówno amatorzy jak i zawodowcy. Obok znanych laureatów konkursów Chopinowskich jak np. Piotr Latoszyński, grają zafascynowane muzyką dzieci, a nawet osoby niepełnosprawne. Obok artystów profesjonalnych jak niezwykle utalentowana śpiewaczka operowa i operetkowa Anna Maria Adamiak, występują amatorskie chóry polonijne, chóry seniorów i soliści amatorzy. Tanecznym krokiem poloneza prezentują się zarówno młodzi uczniowie, dorośli, zawodowcy po szkole baletowej jak i seniorzy, którzy pamiętają jeszcze czasy okupacji. Najmłodszy uczestnik Festiwalu miał 9 lat, a najstarszy występujący muzyk niedługo będzie miał 90 wiosen. Wszystko to tworzy niepowtarzalny klimat i ogromną różnorodność interpretacji.

Dwudniowa formuła Festiwalu pozwala też na prezentację zespołów w nietypowych miejscach jak np. ogrody nad wodą, dworzec kolejowy, nowoczesny pociąg czy galeria handlowa. Wszędzie spotykaliśmy się z niezwykle ciepłymi reakcjami widzów. To pokazało, że taniec, muzyka i śpiew mogą zaistnieć w każdej niemalże przestrzeni. W dzisiejszym „zabieganym" świecie istnieje bowiem potrzeba wytchnienia, relaksu i zadumy, którą daje muzyka wzbogacona pięknym śpiewem i ozdobiona tańcem.

Królewskie tradycje

V Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA, to coś znacznie więcej, niż zwykły przegląd tańca czy muzyki. To zderzenie kultur, emocji, a także powrót do wielkich polskich tradycji, w której muzyka i taniec zakorzenione są od wieków. Znakomicie wpisuje się w tegoroczne obchody 200-lecia urodzin Moniuszki, twórcy Polskiej Opery Narodowej i kompozytora przepięknych polonezów miedzy innymi w „Halce", „Strasznym Dworze" czy w „Hrabinie". Jest trwałym świadectwem naszej bogatej historii, jej mocnych europejskich korzeni i przykładem bogatego dziedzictwa kulturowego. Polonezy, znane nam obecnie głównie z bali maturalnych czy sylwestrowych należą do najstarszych polskich tańców narodowych. Były tańczone nie tylko na dworach magnackich ale i w szlacheckich dworkach, i chłopskich

Traditionally the sponsors of our actions are Aries Power Equipment – distributor of Honda machines and equipment in Poland and SANTE. The safe and fully professional transport of the piano was provided by „BRODA Grzegorz Szczepański Transport Fortepianów".

This project was subsidised from the Polish competition LOCAL HEROES. 100 PROJECTS FOR THE CENTENARY OF INDEPENDENCE ("Lokalni Herosi. 100 projektów na 100-lecie Niepodległości") organised with the EUROCASH Group. During the last year's voting, out of more than 400 projects from the whole Poland, Polonaise festival won almost 27 000 votes, which brought us the sponsorship to realise it.

The honorable patronage of the festival is held by Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland (MKiDN), Ambasador of Belarus, Mexico and Vietnam.

Media patronage over the event is held by: PR Radio for You (PR Radio dla Ciebie), Polish Media Association (Stowarzyszenie Polskich Mediów), internet portal "wolnasobota.pl", Warsaw Chamber of Commerce (Warszawska Izba Gospodarcza), editorial of the monthly TTG Wiadomości Gospodarcze and World Polish Congress.

Our celebration will be commenced with the A-dur Frideric Chopin Polonaise, which will be sung with the band by exquisite Polish operetta artist Anna Maria Adamiak on the open-air stage during the picnic "Hello summer in Bielany" ("Witaj Lato na Bielanach") on 15th June. At the end of our performance to commemorate the 200th birth anniversary of the outstanding composer of the National Opera the audience may see the Polonaise from Halka by Moniuszko.

The next day of the festival – 16th June – will start with a parade and a short concert of the participants of the event next to the Zygmunt's Column at Castle Square. After that all the artists will go to the The Central Library of Agricultural, where in the beatiful antique place, there will be the Sunday presentation of the participants of the festival, on which all are cordially invited. All the events are free of charge.

In the evening ... we are going to celebrate our little anniversary. On this day we will celebrate the birthday of one of the pairs from our Ensemble: Maria and Paweł. It will be an amazing opportunity for a meeting summarising our festival. Refreshments, the performances of the invited guests and exchange of opinions will finish this full of emotions encounter with polonaise.

Fascination with the rhythm of polonaise

International Polonaise Festival in Poland is unique event in Europe and probably in the world. Both amateurs and professional dancers perform together on the same stage. Together with famous laureates of the Chopin Competition like Piotr Latoszyński children fascinated with music and disabled people play around. Next to professional and extremely talented opera singer Anna Maria Adamiak perform amateurs Polish choirs from abroad, seniors choirs and soloist amateurs. Young students, adults, graduates of ballet school, seniors who remembers the time of German occupation present themselves in the rhythm of Polonaise. The youngest participant of the festival was 9 years old, the oldest musician will be soon 90 years old. All this creates unique atmosphere and allows for diverse interpretations.

Having the festival in town for two days allows for organizing dances in non-standard places like by the pond in the garden, at the train station, in the modern train or in a shopping mall. We received a warm and extremely friendly reaction from the audience regardless the settings. It was a proof that dance, music and singing can exist in any space. There is a need for respite, relax and pensiveness in today's hectic world.

The royal traditions

5th International Polonaise Festival is much more than just a review of dance ensembles. It is a clash of cultures and emotions. It is a return to a great Polish tradition, where music and dance are rooted for centuries. It composes beautifully with the 200th birthday of Moniuszko, the creator of

zagrodach. Polonez stał się synonimem polskości. Na dworze królów polskich polonez stanowił element ceremoniału dworskiego. Tańczono go na dworach francuskim, niemieckim, węgierskim czy nawet rosyjskim. Jego niezwykłość doceniono także daleko poza granicami Polski. Znalazł swoje miejsce w wybitnych dziełach scenicznych i był inspiracją dla twórczości wybitnych kompozytorów jak Fryderyk Chopin, Jan Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert, Michaił Glinka, Piotr Czajkowski, Nikołaj Rimski-Korsakow i inni. Tworzyli je także kompozytorzy w odległych od Polski krajach jak np. znakomity Meksykański kompozytor Ricardo Castro.

Polonez jako jeden z najważniejszych narodowych tańców ma ogromny udział w budowaniu wizerunku Polski w świecie. To właśnie Polonezem rozpoczynały się wszystkie najważniejsze spotkania i wydarzenia, które w przeszłości odbywały się na największych europejskich dworach. Pokazując dziś jak się tańczy, gra, śpiewa poloneza, chcemy dziś dać świadectwo nieprzemijających wartości, jakimi są dzieła muzyczne, a jednocześnie podkreślić jedność kulturową z przeszłością naszego kraju. Celem organizacji Festiwalu jest pokazanie ponadczasowego piękna tego tańca i muzyki. Organizując Festiwal chcemy promować wiedzę o polskiej kulturze, naszej tożsamości i dziedzictwie kulturowym.

Wpływ polskiej kultury na Europę

Festiwal to nie tylko święto polskości. To także święto radości i solidarności narodu polskiego.

To istotny głos w umacnianiu historii i kultury polskiej. To wreszcie pretekst do refleksji nad rolą historii i kultury polskiej w kształtowaniu wiedzy o Polsce na całym świecie. Taniec, muzyka i śpiew pomagają zrozumieć potrzeby coraz mocniejszego uruchamiania pokładów obywatelskiej aktywności Polaków w ramach wielkiej Kultury europejskiego społeczeństwa.

Jak już wspomniałam na wstępie Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA w Polsce jest prezentacją działalności niezwykle zróżnicowanego środowiska artystów zarówno amatorów jak i zawodowych muzyków, tancerzy i wokalistów, którzy łączą doświadczenia i tworzą wyjątkowe widowiska artystyczne poprzez mnogość międzynarodowych potencjałów. Festiwal wyróżnia się formułą artystyczną, która umożliwia wszystkim zespołom wspólne, podczas jednego koncertu, zaprezentowanie się publiczności. Zainspirowany Festiwalem Poloneza na Białorusi, organizowanym z inicjatywy Leonardy Rewkowskiej, stał się on również okazją do stałych wizyt zespołów polonijnych w Polsce, a także inspiracją muzyków tu studiujących, do poznawania tego obszaru naszej kultury. Niezwykłego bogactwa Polonezów tworzonych przez artystów z całego świata.

Maria Czerwińska

Polish National Opera and author of beautiful polonaises in the following operas: 'Halka', 'Straszny Dwór' or "Hrabina". It is a bear witness of our rich history, its European roots, and is a part of the European heritage.

Polonaise, danced nowadays mainly at the school prom or New Year's Eve ball, is one of our oldest national dances. Polonaise was danced not only at the nobles' courts but also at the nobility manors and peasant houses. Polonaise is a synonym of Polish character and nature. At the royal court it was a part of the court etiquette. It was danced at French, German, Hungarian and even Russian court. The dance is appreciated far beyond the boarders of Poland. Polonaise is present in many outstanding compositions and has inspired famous composers like Fryderyk Chopin, Jan Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert, Michaił Glinka, Piotr Czajkowski, Nikołaj Rimski-Korsakow and others. Also composers in distance countries like amazing Ricardo Castro from Mexico is composing polonaises.

Polonaise as one of the most important national dance, it plays vital role in building an image of Poland worldwide. In the past, all important meetings and events at European courts were starting with Polonaise. By dancing, playing and singing Polonaise today, we would like to preserve the values of music and simultaneously mark the cultural unity of past and presence of our country. The aim of the festival is to present the timeless beauty of this dance and the music. We want to promote knowledge of Polish culture, our identity and cultural heritage.

Influence of Polish culture in Europe

The festival is not only a celebration of the Polish character. Additionally it is a celebration of joy and solidarity of Polish nation. It is a contribution to discussion about a role of Polish history and culture in building the knowledge about Poland. Dance, music and singing help to understand the need of encouraging stronger civic activities of Poles among the great Culture of European society.

As I have mentioned in the beginning, International Polonaise Festival in Poland is a presentation of extremely diverse artistic environment created by amateurs, professional musicians, dancers and singers who exchange experiences and create artistic performances by mixing the international potentials. The unique form of the festival allows all dance enables to perform during one concert. Our festival was inspired by a similar one conducted in Belarus, which was started by Leonarda Rewkowska. The festival is an opportunity for Polish dance enables from abroad to visit Poland and for students of music in Poland to broaden knowledge of this aspect of our culture – remarkable richness of Polonaises created by artists from all over the world.

Maria Czerwińska

Translated by Adam Zyskowski and Karolina Jazic

„Poloneza czas zacząć. - Podkomorzy rusza
I z lekka zarzuciwszy wyloty kontusza,
I wąsa podkręcając, podał rękę Zosi,
I skłoniwszy się grzecznie, w pierwszą parę prosi.
Za Podkomorzym szereg w pary się gromadzi;
Dano hasło, zaczęto taniec - on prowadzi.
(...)
I szły pary po parach hucznie i wesoło,
Rozkręcało się, znowu skręcało się koło,
Jak wąż olbrzymi, w tysiąc łamiący się zwojów;
Mieni się cętkowata, różna barwa strojów
Damskich, pańskich, żołnierskich, jak łuska błyszcząca,
Wyzłocona promieńmi zachodniego słońca
I odbita o ciemne murawy węzgłowia.
Wre taniec, brzmi muzyka, oklaski i zdrowia!"

A. Mickiewicz, „Pan Tadeusz"

It was time to begin the Polanaise.
The Chamberlain stepped forward, and, lightly throwing
back the flowing sleeves of his "kontusz" and twirling his
mustache, he offered his arm to Zosia;
with a polite bow
he invited her to lead off in the first couple.
Behind the Chamberlain
a long line of couples formed; the signal was given
and the dance began – he was its leader.
(...)
As when an immense serpent twines into a thousand
folds, so there was seen a perpetual change amid the gay,
parti-coloured garments of the ladies, the gentlemen, and
the soldiers, like glittering scales gilded by the beams of
the western sun and relieved against the dark pillows of turf.
Brisk was the dance and loud the music, the applause,
and the drinking of healths.

A. Mickiewicz, "Pan Tadeusz",
translated from the Polish by George Rapall Noyes

Historia Poloneza

Polonez to wielowiekowy, najpopularniejszy polski taniec narodowy w takcie trójmiarowym o uroczystym, podniosłym charakterze. To jeden z nielicznych tańców dawnych wieków, który zachował swoją żywotność aż do dzisiaj. Tańczony niezmiennie od trzystu lat w chodzonym korowodzie stanowi obecnie kontynuacje obyczajów polskiej kultury dworskiej i mieszczańskiej. W drugim znaczeniu polonez jest formą muzyczną odzwierciedlającą charakter tego tańca. W XIX wieku stał się symbolem polskiej kultury narodowej. I taką rolę pełni po dziś dzień.

Nazwa „polonez" jest spolszczeniem francuskiego słowa polonaise. Powstała na początku XVIII wieku w Niemczech na oznaczenie tańca polskiego, który został przeszczepiony z Polski do Saksonii i uzyskał tam swoistą formę poloneza niemieckiego. Francuska postać nazwy wzięła się oczywiście z panującej w wyższych sferach mody na francuszczyznę we wszystkich przejawach życia. W Polsce zaś w tym samym czasie, nazwa polonaise była obca, a sam taniec określano i notowano po prostu jako „taniec polski". Dopiero później – jak należy przypuszczać dzięki stałym kontaktom między Saksonią a Polską – ten używany w Niemczech francuski termin został eksportowany do Polski, gdzie powoli wyparł dawne nazwy obce, takie jak chorea polonica, polonaise, jak również określenia wywodzące się bezpośrednio z praktyki ludowej: „chodzony", „chmielowy", „świeczkowy". Od 1830 roku powszechnie używa się obecnej nazwy – polonez.

Legendarne początki „tańca polskiego" o charakterze, który może przypominać późniejszego poloneza, mają sięgać XVI wieku. Opowieść głosi, iż na przybycie Henryka Walezego do Krakowa przygotowano uroczyste przyjęcie, a ponieważ młody władca znany był z upodobania do pląsów, zaproponowano taniec, który swoim wdziękiem miał oczarować króla. 15 lutego 1574 roku podczas koronacji, do dźwięków nieznanego monarsze tańca powoli ruszył przed jego oblicze długi pochód par, w którym tancerze ujmowali swoje partnerki za dłonie. Taniec pełen był ukłonów, a każda para składała też pokłon władcy. Król był tak zachwycony, że zażądał powtórzenia tańca, a gdy uciekł do Francji ponoć nie zapomniał zabrać ze sobą nut „danse polonaise". Tak właśnie przedstawiają się losy mitycznego, pierwszego w historii poloneza. I wszystko byłoby w największym porządku, gdyby to była... prawda. Geneza tego tańca jest bowiem skomplikowana, zawiła i długa. Swoją w pełni wykształconą, klasyczną postać polonez osiągnął dopiero na przełomie XVIII i XIX wieku.

Polskie tańce narodowe kształtują się od połowy XVI do końca XVII wieku. W renesansowych „tańcach polskich" zaczynają się uwidaczniać tendencje, które w ciągu 200 lat doprowadziły do wyłonienia się dwóch wyraźnych struktur rytmicznych – polonezowego i mazurkowego. Do czasu wyodrębnienia się czytelnych rytmów tych dwóch tańców posługiwano się terminem „taniec polski", który wykorzystywał w różnych proporcjach właściwości rytmiczne obu przyszłych tańców. W związku z tym najpierw mówi się o XVII wiecznym „tańcu polskim", a następnie o polonezie, który stanowi wobec XVII wiecznego „tańca polskiego" inną jakość.

Istnieją różne hipotezy dotyczące powstania poloneza. Być może wywodzi się on z tańców o ludowej proweniencji, takich jak „wolny", „chodzony", „starodawny", „chmielowy", „gęsi", „wielki", „pieszy", „powolny", „łażony", „okrągły" itd. Niestety nie ma dokumentacji, jak wyglądały takie tańce ludowe w XVI czy XVII wieku. Inna z hipotez zakłada, że polonez wyłonił się z powszechnej w XVI i XVII wieku praktyki proportio. W okresie renesansu i wczesnego baroku popularne było zestawianie tańców w pary. W Niemczech pierwszy taniec określano jako „Tanz" (lub „Vortanz"), a drugi jako „Nachtanz". Pierwszy taniec był w metrum parzystym,

Polonaise

Polonaise is the most popular, centuries old traditional Polish national dance, with triple time music signature and a solemn, ceremonial character. It is one of the few historical dances that remained relevant to this day. Danced invariably just like 300 years ago, in a pacing procession, it continues to carry on Polish court and bourgeois customs. The word can also signify a type of musical form reflecting the character of this dance. In the 19th century it became the symbol of the Polish culture, and is has been successfully fulfilling this role to the present day.

The Polish name polonez is a polonised form of the French word for "Polish". It emerged at the beginning of the 18th century in Germany as the name of the Polish dance transplanted from Poland to Saxony, where it acquired a particular form of a German polonaise. The French form of its name comes of course from the fact that anything French was deemed fashionable by the high society. Meanwhile in Poland, the name polonaise was alien, and the dance itself was designated simply as "the Polish dance". It is reasonable to suppose that only later, due to close ties between Saxony and Poland, the French term widely used in Germany was exported back to Poland, where it gradually driven out previously used foreign names, such as chorea polonica, as well as names derived directly from the folklore practice. After 1830, the universally used name became the current Polish one – polonez.

Legendary origins of "the Polish dance" which might have resembled the later polonaise can be traced back to the 16th century. According to the popular tale, a solemn reception was prepared for the arrival of Henry de Valois to Cracow, and since the young ruler's affinity for dancing was well known, a dance was proposed to enchant the king. On February 15, 1547, during the coronation, to the accompaniment of music with which the king was unfamiliar, a long procession of dancers in pairs holding hands started to stride towards the throne. The dance was full of bows and each pair would also bow to the king. King Henry was so delighted that he requested the dance was repeated, and when he ran to France, he did not forget to take with him the sheet music for the danse polonaise. This is how the very first, mythical polonaise is described. And everything would be fine and dandy if only... it were true. The origin of this dance is long and complex. The polonaise reached its fully-fledged, classic form only at the turn of the 18th century.

Polish national dances were taking shape from mid-16th to late 17th century. The Renaissance "Polish dances" started to display trends which within 200 years led to the emergence of two distinctive rhythmic structures: the polonaise and the mazurka. Before these two clearly distinguishable forms appeared however, the term Polish dance was used to indicate a signature that included rhythmic properties of both, in various proportions. Thus, first there was the 17th century Polish dance, and then the polonaise which represents an entirely different quality.

There are various hypotheses concerning the origins of the polonaise. It might derive from traditional folk dances, but unfortunately there is no documentation to prove their existence in the 16th or 17th century. Another theory traces the dance back to the practice of proportion, widespread in the 16th and 17th century. In the Renaissance and early Baroque it was a popular practice to pair up dances. In Germany the first one was called Tanz (or Vortanz), and the second one Nachtanz. The first one, using an even time signature, was a sort of introduction and was often walked or paced. The second one was

miał charakter wstępu i często był tańcem kroczonym. Drugi natomiast stanowił transformację pierwszego tańca do metrum trójdzielnego i był żwawszy – to właśnie określano jako proportio. Tym sposobem niemieccy kompozytorzy tworzyli zarówno tańce niemieckie jak i tzw. „tańce polskie", określane mianem „Chorea polonica", „PollnischerTanz", „Taniez", „Danza Polacca" itd. W proporcji „niemieckiej" transformacja rytmu parzystego (4/4) z „Vortanz" w trójmiar w „Nachtanz" polegała na „ściśnięciu" rytmicznym końca taktu, natomiast w „tańcu polskim" działo się to na początku taktu. Przyczyniło się to do powstania taktu trójdzielnego o charakterystycznym schemacie rytmicznym dwie ósemki + dwie ćwierćnuty, co nazywano „Proportio nach dem Art Polen" (proporcja na sposób polski). Przykład:

a transformation of the former to a triple time signature and was much more lively – and this is what was dubbed proportio. Thus German composers wrote both German dances and the so-called Polish dances called variously Chorea polonica, Pollnischer Tanz, Taniez, Danza Polacca, etc. In the "German" proportion the transformation of the even signature (4/4) in the Vortanz into the triple signature in Nachtanz consisted in "squeezing" the rhythm at the end of the bar, whereas it the Polish dance it was done at the beginning of the bar. It contributed to the creation of a triple bar with a characteristic rhythmic scheme of two eights + two quarter notes, called "Proportio nach dem Art Polen" ("proportion in the Polish manner"). Example:

• proporcja niemiecka

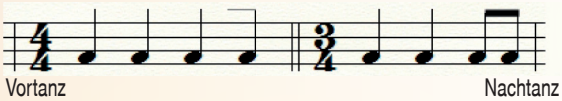

German proportion •

• proporcja polska

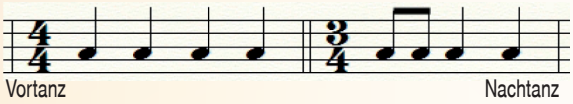

Polish proportion •

Kolejnym etapem w procesie kształtowania się rytmów polonezowych było usamodzielnienie się i oderwanie proportio od tańca czteromiarowego. W wyniku czego na początku XVIII wieku wyodrębniają się już czytelne muzyczne cechy tańca, a mianowicie rytm:

oraz kadencja:

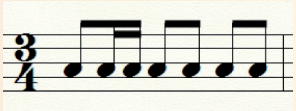

The next stage in the process of shaping polonaise rhythms was the emancipation and separation of the proportio from the quadruple meter dance. As a result, at the beginning of the 18th century, we can distinguish clear musical features of the dance, such as the rhythm:

and cadence:

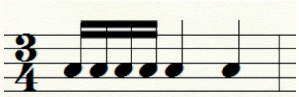

Od początku XVIII wieku polonez rozpowszechnił się i stał się dobrem muzyki europejskiej. Z racji bliskiego sąsiedztwa z Polską, taniec ten szczególnie zaistniał w twórczości kompozytorów niemieckich. To zainteresowanie rozszerzyło się znacznie w okresie baroku dzięki unii personalnej łączącej Polskę i Saksonię w osobach dwóch królów polskich – Augusta II i Augusta III z saksońskiej dynastii Wettinów. Wtedy właśnie August II wprowadził do repertuaru tańców dworskich poloneza, który zyskał wyjątkowe znaczenie – stał się on w Niemczech symbolem potęgi władzy królewskiej. W takiej właśnie funkcji występuje polonez w utworach wokalno-instrumentalnych Bacha – kantatach świeckich i religijnych. Rytmy polskiego tańca pojawiają się również w twórczości synów Bacha – Carla Philippa Emanuela i Wilhelma Friedemanna, a także u Georga Philippa Telemanna, Georga Friedricha Haendla, Johanna Kirnbergera i innych w takiej liczbie, że można mówić o modzie na poloneza w osiemnastowiecznych Niemczech. W niemieckich traktatach wśród 4 głównych europejskich stylów muzycznych wymieniany był też styl polski, a popularność poloneza była tam tak wielka, że teoretycy niemieccy kwestionowali nawet polski rodowód tego tańca. W dobie klasycyzmu i romantyzmu polonezy komponowali wszyscy, zarówno amatorzy jak i profesjonaliści, wśród których spotykamy twórców najsłynniejszych takich jak Beethoven, Schubert, Weber, Spohr, Marschner, Kalkbrenner, Czerny, Liszt, Dvorak, Czajkowski i wielu, wielu innych.

Na ziemiach polskich swoista eksplozja twórczości polonezowej rozpoczęła się pod koniec XVIII wieku. Na styku kultury wyższej i ludowej wytworzyły się charakterystyczne polskie symbole muzyczne w postaci tańców narodowych: mazura i poloneza, do których wkrótce dołączył krakowiak. Głównym przedstawicielem artystycznej formy poloneza w tym czasie był Michał Kleofas Ogiński, który w 1792 roku wydał drukiem polonezy przeznaczone do domowego muzykowania. Ich intymny, melancholijny, wręcz patetyczny charakter był odpowiedzią na panującą w kraju sytuację. Polska muzyka stanęła wówczas przed nowymi wyzwaniami. Została zaangażowana w dramat narodu. Kompozytorzy, bezsilni wobec wydarzeń

From the beginning of the 18th century the polonaise has spread and become an asset in European music. Due to the close proximity to Poland, the dance has become particularly present in the works of German composers. This interest has expanded considerably in the baroque period thanks to the personal union linking Poland and Saxony through two Polish kings: Frederick Augustus I and Augustus II of the Saxon House of Wettin. That is when Augustus II introduced into the repertoire of court dances the polonaise which has gained particular importance – it became the symbol of the royal power in Germany. This is precisely the function of the polonaise in vocal and instrumental pieces composed by J.S. Bach – his secular and religious cantatas.

Rhythms of the Polish dance appear also in music written by Bach's sons: Carl Philipp Emanuel and Wilhelm Friedemann, as well as George Philipp Telemann, George Friedrich Handel, Johann Kirnberger and others in such numbers that we can even call it a fashion for polonaise in the 18th century Germany. Among four main European musical styles, German treatises list also the Polish style, and the popularity of the polonaise was so strong that German theoreticians doubted the Polish pedigree of the dance. In the times of classicism and Romanticism polonaises were composed by everyone, both amateurs and professionals; among them Beethoven, Schubert, Weber, Spohr, Marschner, Kalkbrenner, Czerny, Liszt, Dvorak, Tchaikovsky and many, many others. In Poland a polonaise explosion of sorts began in the late 18th century. On the intersection of high and folk culture, characteristic Polish musical symbols emerged in the form of national dances: the mazur and the polonaise, which were soon joined by the Krakowiak. The main representative of the artistic form of the polonaise was at that time Michał Kleofas Ogiński, who in 1792 published in print polonaises for playing music at home. Their intimate, melancholy, even lofty character, was the answer to the pervasive mood of the country. Polish music was then facing new challenges. It became involved in the drama of the nation. Composers,

politycznych, dawali upust swoim uczuciom, komponując taniec polski, który był symbolem godności narodowej. Charakter takich polonezów oddają również ich tytuły: „Pożegnanie Ojczyzny" (Les adieux a la patrie), polonez patetyczny, żałobny, melancholijny itp. Pod wpływem Ogińskiego było wielu kompozytorów polskich, wśród nich Józef Elsner, Karol Kurpiński czy Maria Szymanowska, którzy wprowadzili ten gatunek do swojej twórczości. Przygotowali oni grunt, na którym w latach 30-stych i 40-stych objawił się talent Chopina. Ten ostatni natchnął polonez wielkością i potęgą oraz uczynił tę formę symbolem uczuć narodowych.

Historia rozwoju poloneza, jako gatunku muzycznego, kończy się wraz z Chopinem. Taniec ten bowiem osiągnął w jego twórczości kulminację artystycznego rozwoju. Nie oznacza to jednak, że zaprzestano go komponować czy tańczyć. Chopinowski polonez znalazł wielu epigonów w osobach takich jak Zygmunt Noskowski, Władysław Żeleński czy Juliusz Zarębski. Tworzenie polonezów stało się wręcz narodową tradycją i po dziś dzień kompozytorzy wysokiej rangi mierzą się z tym gatunkiem. Za przykład mogą posłużyć takie nazwiska jak Wojciech Kilar (Polonez do filmu „Pan Tadeusz", który stanowi swobodną stylizację sentymentalnego poloneza z przełomu XVIII i XIX wieku), Krzesimir Dębski (Polonez Husarii), czy Krzysztof Penderecki (Polonez symfoniczny z 2015 roku skomponowany na inaugurację Konkursu Chopinowskiego). Polonez w dzisiejszym rozumieniu to przede wszystkim taniec „studniówkowy", wykonywany podczas balu organizowanego na sto dni przed maturą. Korzeni tego zwyczaju doszukiwać się należy w I poł. XIX wieku. Na terenie Prus oraz na ziemiach polskich, które podlegały Królestwu Prus, przeprowadzono wówczas pierwsze egzaminy dojrzałości, zwane później maturą. Na początku odbywały się one na uczelniach, ale po reformach Wilhelma von Humboldta w 1812 roku matura stała się egzaminem kończącym gimnazjum, a jednocześnie egzaminem wstępnym na uniwersytety. W niedługim czasie podobna weryfikacja wiedzy została wprowadzona na terenie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815 rok), w zaborze austriackim pod nazwą „matura" (1849 rok), a następnie w Rosji (1869 rok), co ostatecznie objęło całość ziem polskich. Same zaś bale „studniówkowe" pojawiły się mniej więcej w roku 1834, początkowo w szkołach pruskich, a także podlegających zaborcy pruskiemu szkołach polskich. Zgodnie z wiekową tradycją szkolną i obowiązującą społeczeństwo polskie etykietą towarzyską, nadal sięgano na tego typu uroczystościach po poloneza. W kolejnych latach bale „studniówkowe" stały się modne również w Monarchii Austriackiej. Szczególnie w Galicji polonez jako taniec cieszył się wysoką pozycją wśród innych tańców towarzyskich, a przy tym wzbudzał zainteresowanie samych urzędników i oficerów austriackich. W zaborze rosyjskim sytuacja była bardziej złożona. Szkoły były mocno zrusyfikowane a tańczenie poloneza okresowo bywało wręcz zakazywane urzędowo. W momentach złagodzenia represji sięgano jednak do niego w niektórych ośrodkach np. w Grodnie czy Wilnie. W 1918 roku, gdy Polska odzyskała niepodległość, zunifikowano system oświaty. Na zakończenie czteroletniego gimnazjum wprowadzono „małą maturę", natomiast na zakończenie dwuletniego liceum „dużą maturę". Powstał także specjalny program: „Polska i jej kultura", który uwzględniał naukę tańców ludowych i narodowych, w tym poloneza. Od tego czasu jednym ze stałych elementów kończących rok szkolny były pokazy tańców ludowych i narodowych w wykonaniu uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. W klasie maturalnej wykonywano tak jak dzisiaj – poloneza. Program ten został zniesiony w 1948 roku. Szczególnie ucierpiały na tym tańce narodowe, które w okresie stalinizmu kojarzone były ze „wsteczną" obyczajowością szlachecko-mieszczańską. Owe tańce stały się wówczas kultywowane zarówno przez amatorskie zespoły folklorystyczne jak i profesjonalne, chociażby przez powstały w 1948 roku zespół „Mazowsze". Zaś tańczenie poloneza na studniówce stało się ogólnie obowiązującą, choć nadal niepisaną, zasadą dopiero na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku.

Mateusz Mrugas

helpless against historical events, were finding an outlet for their sentiments in composing a Polish dance which served as a symbol of national dignity. The character of these polonaises is reflected also in their titles, such as Farewell to the Homeland (Les adieux a la patrie): solemnity, mourning and melancholy. Many Polish composers influenced by Ogiński who introduced the polonaise into their works include Józef Elsner, Karol Kurpiński and Maria Szymanowska. They prepared the grounds on which Chopin's talent could be revealed in the 1830s and 40s. He was the one to breathe grandeur and majesty into the polonaise and made it into the symbol of national sentiments. The history of the development of polonaise as a musical genre ends with Chopin. It was in his work that the dance reached the peak of its artistic development. It does not mean, however, that people stopped composing or dancing. In this respect Chopin had many followers, such as Zygmunt Noskowski, Władysław Żeleński or Juliusz Zarębski. Writing polonaises has become a national tradition and acclaimed composers tackle it until this day. Examples include Wojciech Kilar (whose Polonez for the movie Pan Tadeusz is a free stylization of the sentimental polonaise from the turn of the 18th century), Krzesimir Dębski (Polonez Husarii) and Krzysztof Penderecki (symphonic Polonez from 2015, composed for the inauguration of the International Chopin Piano Competition).

Nowadays, polonaise is primarily an opening dance of studniówka, the senior prom organised a hundred days before matura, the high school leaving examinations. The roots of this custom can be traced back to the first half of the 19th century. Prussia and Polish territories subject to the Kingdom of Prussia carried out first state school leaving exams, later to be called matura. At first, they were held at universities, but after Wilhelm von Humboldt's reforms of 1812, the exams were organised at the end of gimnazjum, and at the same time served as entry exams to the university. Soon, a similar verification of education was introduced in the Grand Duchy of Posen (1815), under Austrian rule (1849) and then in Russia (1869), which eventually covered the entirety of divided Polish lands.

The balls organised for the occasion appeared around 1834, at first in Prussian schools and Polish ones under the Prussian rule. According to the century-old school tradition and the etiquette of the Polish society, the polonaise was still the preferred dance at similar events. In the following years, studniówka became fashionable also in the Austrian Monarchy. Especially in the Galicia province the polonaise as a dance enjoyed high esteem among society dances, and at the same time evoked interest of Austrian officials and officers themselves. Under the Russian rule the situation was much more complex. Schools were subject to a strong Russification and dancing the polonaise was at times strictly forbidden by law. When the repressions were less severe, it was danced e.g. in Grodno or Vilnius.

When Poland regained its independence in 1918, the education system was unified. The four-year gimnazjum ended with a "small matura", and after further two years of high school, a "big" one. Moreover, a special curriculum Poland and its culture was introduced, together with learning Polish folk and national dances, including the polonaise. From that moment on, one of the constant elements ending the school year was the presentation of dances performed by pupils of elementary and secondary schools. The senior class– just like today – danced the polonaise. The programme was closed in 1948, to the particular detriment to national dances, which in the Stalinist era were associated with "backwards" gentry and bourgeois morals. These dances were cultivated and carried on by both amateur and professional folk ensembles, like "Mazowsze" established in 1948. Yet dancing the polonaise at studniówka became a universal, albeit unwritten, custom only in the late 1960s and early 1970s.

Mateusz Mrugas

Translation by Klementyna Dec

Zespół Tańca Historycznego CHOREA ANTIQUA

Zespół powstał w 1988 roku przy Klubie Tanecznym FAN-TAN jako zespół amatorski, który postawił sobie za cel reaktywację tradycji kultury i tańców dworskich z czasów świetności naszego kraju. Obecnie formalnie stanowi sekcję CZE-NE-KI, gdyż część jego członków to wolontariusze i członkowie Zarządu Fundacji. Od ponad 31 lat Zespół prezentuje i popularyzuje oryginalne choreografie tańców dworskich, od wczesnego renesansu poprzez barok aż do późnego romantyzmu. Poprzez pokazywanie szerokiemu gronu publiczności tańców minionych epok, obowiązującej etykiety dworskiej, pragnie zwrócić uwagę społeczeństwa na mniej znane fakty w historii i na inne tańce niż taniec ludowy czy balet. Założycielką Klubu FAN – TAN jak i później Zespołu CHOREA ANTIQUA, i jego nadal obecnym kierownikiem jest Pani Maria Czerwińska, która za swoją działalność w dziedzinie kultury została odznaczona przez Ministra Kultury odznaką „Zasłużony Działacz Kultury", a przez dzieci za działalność charytatywną Orderem Uśmiechu. Swoja fachową wiedzę o tańcu dworskim zdobywała w Academie Internationale de Dances et Musiques Anciennes we Francji w klasie najwybitniejszego włoskiego tancerza i choreografa Andrei Francalanci, a później u Lieven'a Baert'a z Belgii i Dorothe Weltboter.

Zespół CHOREA ANTIQUA był gościem wielu prestiżowych imprez i festiwali, m. in. Międzynarodowych Turniejów Rycerskich, uczestniczył w imprezie towarzyszącej rekonstrukcji bitwy pod Grunwaldem, a także w widowisku „Spotkanie sprzed 1000 lat" podczas obchodów 1000-lecia Zjazdu Gnieźnieńskiego. Grał w filmach: „Mistrz i Małgorzata" w reżyserii Macieja Wojtyszki, „Facet niepotrzebny od zaraz" i w Teatrze TV „Rejtan", a także w spektaklach z cyklu Europejskie Dni Dziedzictwa „Ogrody Królowej Bony", „Orszak Królowej Bony" oraz „Barbara Radziwiłłówna". Poza tym tańczył na zamku w Golubiu-Dobrzyniu, na zamku w Gniewie, w Pałacu Łazienkowskim, Teatrze Północnym w Warszawie, na Zamku Królewskim w Warszawie ... Podczas I Turnieju Rycerskiego z okazji otwarcia wystawy 700-lecia Orła Białego wprost podbił serca międzynarodowej publiczności.

CHOREA ANTIQUA ma na swoim koncie również wyjazdy zagraniczne. W 2013 r. na Międzynarodowym Festiwalu Poloneza na Białorusi, para z Zespołu

The Ensemble of Historical Dance "CHOREA ANTIQUA"

was founded in 1988 as an amateur group within the FAN-TAN Dance Club. Its main goal was to reactivate the tradition, culture and court dances from golden age of Poland The group is now officially a section of the CZE-NE-KA Foundation, as most of its members are at the same time volunteers for the organisation.

For more than 31 years the Ensemble performs and promotes original court dances from the Renaissance to early Baroque to late Romanticism. Through showing to the wide public, dances from previous eras and court etiquette, the ensemble wishes to point out to the society the less known facts from history other than folk dance or ballet. The founder of FAN-TAN Club as later of the Ensemble "CHOREA ANTIQUA" and still its manager is Maria Czerwinska, who for her activity in culture has been decorated by Minister of Culture with "Deserved Culture Activist" and for charity activity with "Order of the Smile" by the children.

She received her professional knowledge about court dance at Academie Internationale de Dances et Musiques Anciennes in France in class of the most distinguished Italian dancer and choreographer Andrea Francalanci and then from Lieven Baert from Belgium and Dorothe Weltboter.

The CHOREA ANTIQUA Ensemble has been present at many prestigious events and festivals, as well as national and international medieval tournaments and fairs. It took part in the event surrounding the Battle of Grunwald reconstruction, as well as in the show "Spotkanie sprzed 1000 lat" ("The Meeting from 1000 years ago") during the Millenary of the Congress of Gniezno. The ensemble played in following films: "The Master and Margarita" directed by Maciej Wojtyszko, "A guy (not) needed at once" and in the TV Theatre " Rejtan" Moreover, it performed in: "Gardens of Queen Bona", "The Retinue of Queen Bona" and "Barbara Radziwillowna". Besides it danced at the Golub-Dobrzyn Castle, Gniew Castle, Lazienki Palace and Northern Theatre in Warsaw, at the Royal Castle in Warsaw. One of the most memorable performances of the Ensemble took place during the opening of the "700th Anniversary of the White Eagle" exhibition, where it won the hearts of the international audience.

CHOREA ANTIQUA has also performed abroad, for example in 2013 on the

otrzymała specjalne wyróżnienie i ogromny aplauz publiczności za wykonanie Poloneza D-dur Macieja Radziwiłła. W Ten piękny Festiwal wpisał się na stałe do kalendarza wyjazdów Zespołu

Zespół występował też m.in. w Danii, na Ukrainie (Lwów, Kijów, Odessa, Mikołajewo), Białorusi, czy w Rumunii. W 2018 Zespół reprezentował Polskę w Siedmiogrodzie podczas Festiwalu Batorego.

Do swoich największych sukcesów artystycznych może zaliczyć tytuł „Najlepszego Zespołu Artystycznego Roku", przyznawany przez Wydział Kultury i Sportu Urzędu Dzielnicy Ochota, a także wyróżnienie na XIV Wojewódzkim Przeglądzie Amatorskich Zespołów Tanecznych oraz dwukrotnie zdobyte III miejsce w Ogólnopolskim Przeglądzie Zespołów Tańca Dawnego i wyróżnienie oraz II miejsce w kolejnych edycjach Festiwalu Poloneza na Białorusi

Od 2014 r. Fundacja CZE-NE-KA i Zespół CHOREA ANTIQUA organizują Międzynarodowy FESTIWAL POLONEZA w Polsce. Wykonawcy prezentują się w 3 kategoriach: tanecznej, wokalnej i instrumentalnej. Każdego roku bierze w nim udział około 150 - 170 wykonawców z Polski i z zagranicy. W tym roku Festiwal odbędzie się po raz V, na który serdecznie zapraszamy w dniu 16 czerwca do Centralnej Biblioteki Rolniczej

Kontynuując działalność charytatywną Fundacji, Zespół wielokrotnie występował charytatywnie w Domach Pomocy Społecznej i różnych ośrodkach zarówno dla seniorów, jak i dla dzieci. W 2014 roku, specjalnie z myślą o niepełnosprawnych, a także by kontynuować misję edukacyjną wśród społeczeństwa, powstał spektakl „Na Dworze Królowej Wiktorii", o którym możecie Państwo przeczytać więcej w 27 numerze czasopisma CZE-NE-KA.

Spektakl nawiązywał do mało znanego wydarzenia z 1860 roku, kiedy to wojska Królowej Wiktorii zdobyły Pałac Cesarski w Pekinie. Z zawieruchy wojennej ocalało zaledwie kilka pekińczyków. Jeden z nich, piękna suczka LOOTY (tłum. „złupiona") została podarowana Królowej Wiktorii przez kapitana Johna Harta Dunne'a. Ponieważ Królowa Wiktoria była wielką miłośniczką psów, spektakl ukazywał atmosferę angielskiego dworu królewskiego, gdzie mile widziani są dworzanie, goście zagraniczni oraz ich psy. Przybliżając widzom wydarzenie historyczne wzbogacał wiedzę o historii chińskich piesków, i dawał możliwość spotkania się z uroczymi futrzanymi terapeutami i aktorami, którzy razem tworzą niesamowitą grupę pasjonatów... Występowało w nim 5 psów terapeutów z Fundacji CZE-NE-KA i jeden członkini Zespołu.

W minionych latach skład Zespołu ulegał zmianom, przechodząc wiele etapów rozwoju. Aktualnie w Zespole tańczą zarówno osoby mające długi staż taneczny, jak i bardzo krótki Wszyscy jednak traktują taniec jako hobby i sposób na przyjemne spędzanie wolnego czasu. Naszym ogromnym atutem jest duża różnorodność wykonawców. Na jednej scenie spotkają się osoby młode i seniorzy (najstarszy członek Zespołu ma 70 lat) oraz osoby z niepełnosprawnością. Za swoją działalność charytatywną Maria Czerwińska

International Polonaise Festival in Belarus, one pair from the Ensemble was specially distinguished and applauded by the audience for the performance of "D-Dur Polonaise Maciej Radziwiłł". This exceptionally beautiful festival had become part ot the Ensemble's performance calendar.

The Ensemble performed also in Denmark, Ukraine (in such cities as Lvov, Kiev, Odessa, Mikolajevo) as well as in Belarus or Romania. In 2018 the Ensemble represented Poland on Bathory Festival in Transylvania. Among the greatest achievements of the Ensemble are: the title of the Best Artistic Ensemble of the Year awarded by the Culture and Sports Department of the Ochota District of Warsaw, honorable mention at the 15th Regional Review of Amateur Dance Groups and twice the 3rd place at the Pavana National Review. Worth mentioning is also an honorable mention and the 2nd place at the subsequent editions of Polonaise Festival in Belarus.

Since 2014 CZE-NE-KA Foundation and the the CHOREA ANTIQUA Ensemble have organised International Polonaise Festival in Poland. The performers present themselves in 3 categories: dancing, singing and instrumental. Each year around 150-170 participants from Poland and abroad take place in this festival. This year there will be the fifth edition of the festival , which will be on 16th June in The Central Library of Agricultural.

Carrying on the charity activity of the Foundation, the Ensemble had many performances at Social Service Houses and different centres for seniors and the children. Last year, thinking of the disabled and to carry on the educational mission among the society, the spectacle "At the court of Queen Victoria", that you can read about in the issue no. 27 of CZE-NE-KA magazine.

The play took us to a little-known event from 1860, when Queen Victoria's army captured the Imperial Palace in Beijing. Only a few Peking Lion Dogs (Pekingese) survived after the turmoil of war. One of them, a beautiful female dog Looty (trans. "Plundered") was donated to Queen Victoria by Captain John Hart Dunne. Inasmuch as Queen Victoria was a great lover of dogs, the play gave the opportunity to present the atmosphere of the English royal court, where all are equally welcomed – courtiers, foreign guests and their dogs. It also displayed both a historical event, rich with fascinating tales of China and gave to the audience the unique opportunity to meet with our charming furry therapists and dedicated actors who together create a passionate and talented group. Five dogs therapists from the CZE-NE-KA Foundation and one dog of a member of the Ensemble performed in this play.

During the previous years, the line-up of the Ensemble has evolved , passing stages of development. Currently, in the group are performing both long-time dancers and newcomers.

Yet, for all the members it is a beloved hobby and a pleasurable pastime. The great strength of the group lies in the variety of performers. Here, on the same stage meet both old and young (the eldest member of the Ensemble is 70 years old) but also disabled people. For their charity activity both Maria Czerwińska and the Ensemble were awarded with "Certificate of Good Heart" in March 2019.

The The CHOREA ANTIQUA Ensemble is frequently accompanied by outstanding solists like: Anna Maria Adamiak, Kazimierz Kulczyński but also by vocal and

i Zespół otrzymali w marcu 2019r „Certyfikat Dobrego Serca".

Zespołowi często towarzyszą znakomici soliści jak: Anna Maria Adamiak, Kazimierz Kulczyński, grupy wokalne i muzyczne, grające na instrumentach już dawno zapomnianych, jak m in.: flety (consort), fidel, rebek, cynk, lutnia. Wszystko to tworzy odpowiedni klimat i przenosi widzów w świat, którego już nie ma. W świat dawnej elegancji, etykiety dworskiej, dostojeństwa i umiaru w zachowaniu, tajemniczych flirtów, romantyzmu...

Maria Czerwińska

music groups, that play long forgotten instruments, like flutes (consort), vielle, rebec, cornett and lutes. All the elements of the show create a unique ambience and take the audience back into the world we know only from history books and films: the world of old - fashioned elegance, court etiquette, majesty and modest manners, secret courtship and forgotten romantic spirit...

Maria Czerwińska

Translated by
Katarzyna Witkowska and Adam Zyskowski

Dwustulecie urodzin Moniuszki z udziałem Zespołu CHOREA ANTIQUA

The bicentenary of Moniuszko's birthday with The Ensemble CHOREA ANTIQUA

Anna Maria Adamiak

Śpiewaczka operowa, operetkowa i musicalowa. Śpiewa zarówno klasycznie i nieklasycznie. Stale poszerza swój repertuar. Z łatwością porusza się w różnych stylach i gatunkach muzycznych. Jest laureatką i finalistką wielu konkursów wokalnych, interpretacyjnych. Współpracuje z orkiestrami, zespołami i instrumentalistami. Tak w kraju, jak i za granicą. W dorobku ma ponad 1000 koncertów. W swoim repertuarze posiada utwory od baroku do współczesności: arie operowe największych kompozytorów, jak m. in Mozart, Haendel, Verdi, Puccini, Boito, Czajkowski, Moniuszko, Mascagni, pieśni m. in Schuberta, Schumana, Moniuszki, Karłowicza, Chopina. Jako jedyna wykonuje pieśni Chopina z niespotykanym instrumentarium – fortepian, akordeon, kontrabas, klarnet. Wykonuje je również klasycznie z towarzyszeniem fortepianu. Uczestniczyła w projekcie pieśni Chopina z organami i trąbką. Specjalnie dla niej został napisany tekst do etiudy E – dur – Tristesse w nowej aranżacji instrumentalnej. Na zakończenie koncertu z utworami Chopina samodzielnie gra Polonezy, Preludia i Mazurki Chopina. Prawdopodobnie jest jedyną artystką potrafiąca dokonać tego w ramach jednego występu. W repertuarze ma także piosenki musicalowe, standardy, piosenki ludowe w nowoczesnych aranżacjach. Wykonuje utwory napisane specjalnie dla niej przez jednego z najwybitniejszych współczesnych kompozytorów - Andrzeja Zaryckiego z Piwnicy pod Baranami. Nagrywa muzykę filmową i reklamową. Jej sylwetkę przedstawił Jacek Chodorowski w książkach „Polscy śpiewacy" i „Bel canto w Krakowie". Przeczytać o niej można także w „Korzeniach i skrzydłach" Grzegorza Sajóra. Jest czynnie koncertującą solistką. W ostatnich latach występowała na wielu koncertach w kraju i za granicą W 2014 roku reprezentowała Polskę w Światowym Dniu Rycerza w Fornovo di Taro we Włoszech. Została zaproszona do prawykonania i nagrania Hymnu Światowego Dnia Rycerza. W 2016 roku została ponownie zaproszona do zaśpiewania hymnu i głównego koncertu w trzecim Światowym Dniu Rycerzy (World Day of Knights) w Grasse we Francji. Doceniając jej osobowość, Zarząd World Day of Knights powierzył jej rolę Ambasadora World Day of Knights na terytorium Polski. Anna Maria Adamiak jest absolwentką Akademii Muzycznej w Łodzi. W kwietniu 2018 roku reprezentowała Polskę na 31 The April Friendship Art Festival w Pyongyangu – Korea Północna. Ukończyła Wydział Wokalno–Aktorski, specjalność – śpiew solowy. Jest także absolwentką Akademii Świętokrzyskiej, gdzie uzyskała wykształcenie w zakresie wychowania muzycznego. Odbyła podyplomowe mistrzowskie studia wokalne w Uniwersytecie Muzycznym w Warszawie oraz Międzywydziałowe Podyplomowe Studium Pieśni w Katedrze Kameralistyki.

An opera, operetta and musical singer. She constantly extends her repertoire. The artist performs various styles and music genres. She is a laureate and finalist of numerous vocal and interpretation competitions. Anna Maria Adamiak works with orchestras, ensembles and instrumentalists, as well in Poland as abroad, and has played over 1000 concerts. Her repertoire consists of pieces of art from baroque to modern music: opera arias of the best composers such as Mozart, Haendel, Verdi, Puccini, Boito, Czajkowski, Moniuszko, Mascagni, and songs of Schubert, Schuman, Moniuszko, Karłowicz and Chopin. She is the only one to perform Chopin's songs with extraordinary instruments: fortepiano, accordion, contrabass and clarinet. She plays them also in a classical way, with an accompaniment of fortepiano. The artist participated also in the project of Chopin's songs played with the organ and the trumpet. Especially for her was written a text to etude E-dur – Tristesse, played in a new musical arrangement. At the end of a concert of Chopin's music she plays his Polonaises, Preludes and Mazurkas being probably the only artist able to do this during one concert. Her repertoire consists also of musical songs, standards and folk songs in modern arrangements. Adamiak performs also songs written especially for her by one of the most outstanding modern composers – Andrzej Zarycki, a member of Piwnica pod baranami (The Cellar under the Rams). She records film and commercial music. The person of the artist was presented by Jacek Chodorowski in books "Polscy śpiewacy" (Polish Singers) and "Bel canto w Krakowie" (Belcanto in Cracow). She was also described by Grzegorz Sajór in the book „Korzenie i skrzydła" (Roots and wings). As an actively performing soloist, she played many concerts in Poland and other countries.

In 2014, Anna Maria Adamiak represented Poland at World Day of Knights in Fornovo di Taro, Italy, where she was invited to the first performance and the record of the World Day of Knights Anthem. In 2016, the artist was once again invited to sing a hymn and play a main concert on the third World Day of Knights in Poland.

Anna Maria Adamiak graduated from the Academy of Music in Łódź, Faculty of Vocal and Acting, speciality – solo singing. She also graduated from Świętokrzyska Academy, where she obtained a degree in musical education. The artist completed also Postgraduate Vocal Studies at the University of Music in Warsaw and Interfaculty Studies of Song at the Chair of Piano Chamber Music.

Maja Adamiak

Maja Adamiak - licealistka, ukończyła Szkołę Muzyczną I st. w klasie fortepianu. Śpiewa od najmłodszych lat – finalistka i laureatka konkursów piosenki na szczeblu miejskim, wojewódzkim i międzynarodowym. Kocha muzykę i śpiew. mt.in. reprezentowała Polskę we Francji na World Day of Knights w Grasse, we Francji.

Maja Adamiak - high school student, graduated from 1st degree Music School on piano. She sings from an early age, being a finalist and laureate of song competitions at municipal, provincial and international levels. Among others, she represented Poland at the World Knights' Day in Grasse in France.

Nadzieja Sienkiewicz

Pani Nadzieja Sienkiewicz ukończyła Akademię Muzyczną w Mińsku. Obecnie pracuje w Teatrze Opery i Baletu w Mińsku jako skrzypaczka w orkiestrze Opery. Była kierowniczką zespołu „Loreleja" przy Związku Polaków na Białorusi. Obecnie jest kierowniczką trio „Gloria", z którym występuje na rożnych imprezach kulturalnych Mińska i całej Białorusi (https://www.facebook.com/mustriogloria/) 14 grudnia 2014 roku zorganizowała koncert Białorusko-Polskiego romansu. W Festiwalu Poloneza weźmie udział po raz drugi.

Graduated from the State Academy of Music in Minsk. She works in The National Academic Bolshoi Opera and Ballet Theatre as a violinist in the opera's orchestra. She was also a manager of the "Loreleja" group, which was a part of the Union of Poles in Belarus.

Presently, she is a manager of a trio "Gloria", which performs on various cultural events in Minsk and whole Belarus. Among others, they organised a concert of Polish-Belarusian Romance on 14 December 2014. She will participate in the Polonaise Festival for the second time.

Piotr Latoszyński

Urodził się w 1981 roku w Warszawie. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi w klasie fortepianu prof. Tadeusza Chmielewskiego. Studia pianistyczne kontynuował w Robert Schumann Hochschule w Duesseldorfie (Konzertexamen) oraz w Akademii Muzycznej w Krakowie (studia podyplomowe) pod kierunkiem prof. Wiesława Piękosia. Brał udział w licznych kursach mistrzowskich, m. in. w: Hamamatsu International Piano Academy, Music Academy of the West Santa Barbara, Meisterkurs fuer Musik w Zurichu, w Międzynarodowym Kursie Pianistycznym w Krakowie, Konzertarbeitswochen w Goslar oraz Internationaler Mesiterkurs fuer Pianisten w Darmstadt. Na kursach tych kształcił się pod kierunkiem wielu wybitnych pedagogów takich jak: Hiroko Nakamura, Arie Vardi, Rudolf Buchbinder, Kevin Kenner, Yves Henry, Yvonne Lee, Jerome Lowenthal. Ma za sobą występy na wielu ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach pianistycznych. Jest laureatem Ogólnopolskiego Konkursu im. F. Chopina w Warszawie oraz Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej w Łodzi w kategorii trio fortepianowe. W 2006 roku wygrał Konkurs im. F. Chopina w Mariańskich Łaźniach, a w 2007 roku Konkurs im. Miłosza Magina w Paryżu, otrzymując dodatkowo nagrodę prasy. Wielokrotnie brał udział w festiwalach muzycznych, m. in. w: Międzynarodowym Festiwalu w Mariańskich Łaźniach, Festiwalu Chopinowskim w Nohant, Ruhr Klavierfestival.

Born in Warsaw 1981, graduated with First Class Honours from the music Academy in Lodz, where he studied piano with Prof. Tadeusz Chmielewski, the Robert Schumann Hochschule fuer Musik in Duesseldorf (Konzertexamen) and the Music Academy in Cracow, where he completed Prof. Wieslaw Piekos's postgraduate course. He has attanded master classes run by outstanding pedagogues - Hiroko Nakamura, Arie Vardi, Rudolf Buchbinder, Kevin Kenner, Yvonne Lee and Jerome Lowenthal in Japan (Hamamatsu International Piano Academy), the United States (Music Academy of the West Santa Barbara, CA), Switzerland (Meisterkurs fuer Musik in Zurich), Poland (International Piano Course in Cracow) and Germany (Konzertarbeitswochen in Goslar and Internationaler Meisterkurs fuer Pianisten in Darmstadt). The pianist has been a prize winner in many local and international piano competitions, including The Polish National Chopin Competition in Warsaw, The International Chamber Music Competition in Lodz, The International Chopin Competition in Marianske Lazne and Milosz Magin Competition in Paris. Piotr Latoszynski participated in international music festival, including Marianske Lazne (Czech Republic), Chopin's Festival in Nohant (France) and Ruhr Klavierfestival (Germany).

Joanna Maja Jasnowska

Joanna Maja Jasnowska, urodzona w 2008 roku. Ma 11 lat. Naukę gry na fortepianie rozpoczęła w wieku pięciu lat, metodą Suzuki, w klasie p. Marzeny Jasińskiej – Siudzińskiej. Obecnie jest uczennicą 5 klasy Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I st. im. Emila Młynarskiego w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych Nr 1 w Warszawie w klasie fortepianu dr hab. Anny Stempin-Janowskiej, prof. AM w Bydgoszczy.

Joasia, mimo młodego wieku, ma już za sobą występy z kilkoma orkiestrami. W grudniu 2015 (mając 7 lat) zadebiutowała jako solistka w koncercie abonamentowym Filharmonii Koszalińskiej grając Koncert fortepianowy C-dur op. 44 I. Berkowicza z tamtejszą orkiestrą pod dyrekcją Aleksandra Grefa. Grała również w Filharmonii Lwowskiej grając koncert fortepianowy z towarzyszeniem Symphony Orchestra Inso Lemberg, dyr. I. Vokulina w ramach Międzynarodowego Festiwalu „European Music Meetings". W roku 2017 i 2019 wystąpiła z Lwowską Orkiestrą Kameralną „Academia" pod dyr. I. Pylatiuka wykonując Koncerty fortepianowe D-dur I. Bortniańskiego i f-moll J. S. Bacha w ramach koncertów XII i XIV Międzynarodowego Forum Pianistycznego "Bieszczady bez granic" w Sanoku. Występowała także w Filharmonii Narodowej grając Chopina dla najmłodszej publiczności. Latem 2017, po wygranych dwóch międzynarodowych konkursach, grała na Festiwalu Musikverein, w Brahms-Saal (Złotej Sali) w Wiedniu.

Joasia jest laureatką wielu konkursów pianistycznych i kameralnych, wielokrotnie były nagradzane jej wykonania utworów F. Chopina. Jako pierwsza otrzymała nagrodę im. Tatiany Szebanowej za szczególne predyspozycje chopinowskie (podczas Międzynarodowego Forum Pianistycznego w Sanoku).

Oto niektóre z konkursów, w których Asia zdobywała najwyższe laury:

- Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny „Muzyczne Konfrontacje Młodych" – Koszalin, 05.2015 Grand Prix, I Miejsce w kategorii A, Nagroda główna Konkursu - występ w charakterze solisty z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Koszalińskiej, Nagroda dla najmłodszego uczestnika Konkursu)
- III Konkurs Muzyki Barokowej – Ostrołęka, 05.2015 (konkurs ogólnopolski - I Nagroda)
- III Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny ENKOR - USA, 08.2016 (I Nagroda)
- XIV Konkurs Duetów Dziecięcych „Duettino" – Warszawa, 12.2016 (Nagroda I stopnia)
- I Międzynarodowy Konkurs Pianistycznego „Feurich – Virtuoz" – Lwów (Ukraina), 10.2016
- (I Nagroda, Nagroda Specjalna - zaproszenie do finału II Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego Feurich w Wiedniu, Dyplom za najlepsze wykonanie utworu polskiego kompozytora)
- VIII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny "Młody Wirtuoz" - Sanok, 02.2017 (Dyplom złotego wirtuoza, Dyplom im. Tatiany Szebanowej za szczególne predyspozycje chopinowskie, Dyplom za wyróżniające wykonanie utworu Fr. Chopina)
- III Ogólnopolskie Konfrontacje Duetów "Perkusja i ..." - Warszawa, 03.2017 (Grand Prix i Nagroda I Stopnia)
- 2nd International Feurich Piano Competition - Wiedeń, Austria; 1-3.07.2017 (I miejsce, Nagroda Konkursu – udział w Festiwalu Musikverein w Wiedniu)
- 2017 The 7th Vienna International Art Open, Musikverein international Music Festival Wiedeń, Austria; 8-9.08.2017 (Grand Prix, I miejsce)
- International Music Competition „Best Bach Performance", Londyn Anglia, 21.03.2018 (I miejsce)
- V Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny dla Dzieci i Młodzieży im. Beli Bartoka, Warszawa, 27-29.04.2018 (Grand Prix oraz I miejsce)
- X Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny "Młody Wirtuoz" - Sanok, 02.2019 (Grand Prix, Dyplom złotego wirtuoza)
- XII Ogólnopolski Konkurs dla uczniów wszystkich specjalności „Mały czy Duży Wirtuoz?" – Warszawa, 11-12.03.2019 (Grand Prix)

Joanna Maja Jasnowska, born in 2008, started piano lessons with the Suzuki method by attending classes led by Marzena Jasińska-Siudzińska. At the moment she is in 5th grade at the Emil Młynarski Elementary School of Music at Group of State Schools in Warsaw and attends piano lessons with dr.hab Anna Stempin-Janowska- professor at the Bydgoszcz Academy of Music.

Despite her age, Joasia has already performed a few times with a range of orchestras. In December 2015 at the age of 7, she made her solo-debut in the concert at the Koszalin Philharmonic with her performance of Piano Concerto in C-minor No. 44 by I. Berkowicz rendered together with the local orchestra under Aleksander Gref. Joasia also performed at the Lviv Philharmonic, where she gave a piano concerto accompanied by the INSO Lemberg Symphony Orchestra directed by I. Vokulin during the European Music Meetings international festival. In 2017 and 2019 she accompanied the Lviv Chamber Orchestra irected by I.Pytalyuk and performed piano concertos in D-minor by I.Bortiański and concertos in F-major by J.S. Bach during the "Bieszczady bez granic" 12th and 14th International Piano Forum in Sanok. The summer of 2017 saw Joasia win 2 international contests followed by performances at the Musikverein Festival at the Brahms-Saal in Vienna.

Joasia is a laureate of several piano and chamber contests. Her renditions of pieces by Chopin have earned her several awards. She was the first artist awarded with the Tatiana Shebanova for exceptional Chopin predispositions at the International Piano Forum in Sanok. Below are some of the competitions that have brought Joanna the highest scores: International Piano Competition "Musical Confrontations of the Young" - Koszalin, May 2015, Grand Prix, 1st Place in A category, the 1st Prize of the competition - she performed as the soloist with the Philharmonic Orchestra in Koszalin, the prize for the youngest participant in the competition. 3rd Baroque Music Competition - Ostrołęka May 2015 (national competition) - 1st Prize

3rd International Piano Competition ENKOR - USA, August 2016 (1st Prize)

14th Competition of Children's Duos "Suettino" - Warsaw December 2016 (1st Level Prize)

1st International Piano Competition "Feurich Virtuoz" - Lviv (Ukraine), October 2016, (1st Prize, Special Prize - an invitation to the finale of the 2nd International Feurich Piano Competition in Vienna, Diploma for the best performance of the Polish composer's piece)

8th International Competition "Young Virtuoso" - Sanok February 2017 - Golden Virtuoso Diploma, Tatiana Szebanowa Diploma for outstanding Chopin predispositions, Diploma for the outstanding performance of F. Chopin music piece

3rd International Duo Confrontation „Percussion and..." - Warsaw March 2017 (Grand Prix and 1st Level Prize)

2nd International Feurich Piano Competition - Vienna, Austria July 1-3, 2017 (1st Place, The Competition Award - participation in the Musikverein Festival in Vienna)

2017 The 7th Vienna International Art Open, Musikverein International Music Festival in Vienna, Austria, August 8-9, 2017 (Grand Prix, 1st Prize)

International Music Competition „Best Bach Performance", London, England, March 21.03.2018 (1st Prize)

5th Bela Bartok's International Piano Competition for children and youth, Warsaw, April 27-29, 2018 (Grand Prix, 1st Prize)

10th International Piano Competition "Young Virtuoso" - Sanok, February 2019 (Grand Prix, Golden Virtuoso Diploma)

12th National Competition for students of all specialization "Small or Big Virtuoso?" - Warsaw, March 11-12, 2019 (Grand Prix)

Takt (Ciechanowiec)

Zespół taneczny Takt, działający przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Ciechanowcu, którego założycielem i opiekunem jest Pani Magdalena Kujawska istnieje od 2014 r. Tworzą go utalentowani uczniowie tej placówki, którzy nieustannie doskonalą swoje umiejętności i pokazują, ile piękna tkwi w naszej narodowej tradycji. Młodzi artyści opracowali wiele układów choreograficznych poloneza. Są wśród nich zarówno te tradycyjne, jak i nowoczesne. Aby zaakcentować ważność swej „małej ojczyzny" oraz fakt, iż w zespole jest wielu uczniów klas wojskowych, dla których istotne są również żołnierskie wartości, młodzież występuje zarówno w tradycyjnych, podlaskich strojach szlacheckich, jak również w mundurach galowych. Występy zespołu tanecznego Takt uświetniają wiele uroczystości w szkole, powiecie i regionie.

Zespół ma na swoim koncie znaczące sukcesy: I miejsce na II Międzynarodowym Festiwalu Poloneza Poloneza, a także Grand Prix III Międzynarodowego Festiwalu Poloneza i I miejsce w kategorii „zespoły taneczne".

Founded in 2014 the dance ensemble "Takt" has been active at the Witold Pilecki Complex of Vocational and Comprehensive Secondary Schools in Ciechanowiec directed by Magdalena Kujawska. The ensemble is made up of talented students attending the school, all of whom constantly learn and improve their skills and show how much lies within Polish national traditions. The young artists have written several traditional and modern Polonaise-choreographies. In order to emphasize the importance of their local homelands as well as draw the audiences' attention to the fact how many students attend military-education classes, who hold soldier values dear, members of the ensemble perform dressed in both ceremonial uniforms and traditional, noblemen's costumes from the Podlasie region.

The ensemble has been very successful. Their achievements incude 1st place at the II International Poloaise Festival and Grand Prix at the 3rd International Polonaise Festival as well as 1st prize in the "dance ensembles" category at the festival.

Canta

Zespół Muzyki Dawnej Canta z Mysłowic działa od 2006 roku, ma na swoim koncie wiele sukcesów lokalnych i międzynarodowych, koncertuje w kraju i za granicą. Zespół składa się z grajków- Kapeli Jego Królewskiej Mości, którzy wykonują dawną muzykę na kopiach dawnych instrumentów: harfie renesansowej, lirze korbowej, flecie poprzecznym renesansowym, bębnie renesansowym, lutni gitarowej. Zespół również przedstawiał całe widowiska taneczne w dawnym stylu. W zespole występują młodzi członkowie – uczniowie oraz dorośli absolwenci. Wszystkich nas łączy pasja do dawnych czasów.

Canta is an Early Music Ensemble founded in 2006 in Mysłowice. Successful both locally and internationally, the ensemble performs both in Poland and other countries. Canta consists of musicians, who make up His Majesty's Band- a group performing early music with copies of historical instruments such as Renaissance harps, hurdy-gurdies, Renaissance transverse-flutes, Renaissance drums and lute guitars. The Ensemble staged entire early-style dance performances. Canta is an ensemble of young performers- both students and adult graduates, all of whom are joined by the passion for the old times.

IV Międzynarodowy FESTIV

WAL POLONEZA *w Polsce*

Tak było rok temu...

"Polonaise" Choir

Polonijny amatorski chór „Polonez" powstał przy Czerwonym Kościele Świętych Szymona i Heleny w Mińsku w 2002 roku. Od momentu powstania Chór „Polonez" bierze czynny udział w wielu uroczystościach o charakterze religijnym, patriotycznym i okolicznościowym, które odbywają się na Białorusi i w Polsce.

Wśród nich: „Polonijne Lato" w Koszalinie. - 2003 r.

Międzynarodowy Festiwal Pieśni Sakralnej w Mohylowie, Białoruś - 2004 rok. W 2005 roku uczestniczył w festiwalu Chórów Kresowych w Warszawie „Kresy 2005" w Głogowie oraz w dolnośląskim festiwalu chórów „Silesia Cantat".

W 2007 roku wziął udział w X Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Sakralnej w „Łapskie Te Deum".

W 2008 roku uczestniczył w festiwalu XV Jubileuszowych Ogólnopolskich Dni Kultury Kurpiowskiej miasta Łomża oraz w Dniach Kultury Chrześcijańskiej – Zakroczym 2008, a w 2009 roku — w XV Festiwalu Kultury Kresowej – Mrągowo 2009.

W 2010 roku chór otrzymał Dyplom IX Międzynarodowego Festiwalu Ignaza Rejmanna miasta Wambierzyce Polska. W 2015, 2016, 2017, 2018r. był uczestnikiem międzynarodowych zjazdów chórów polonijnych w Warszawie.

W listopadzie 2017r. chór został zaproszony do Centrum Kultury Śląskiej (Świętochowice) na Polonijne Święto Niepodległości. W grudniu 2017 stał się zdobywcą dyplomu w białoruskich eliminacjach do XXIV Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie.

W styczniu 2018 chór zwiedzili Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej w Ostrowi Mazowieckiej, zaśpiewał w kościele Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Łochowie.

Chór śpiewał podczas polskiej mszy św. w niedziele w Katedrze NMP miasta Mińsk.

Chór często odwiedza kościoły na Białorusi, uczestniczy w prowadzeniu mszy świętej i daje koncerty muzyki polskiej, promując kulturę polską.

W swoim repertuarze posiada ponad sto utworów o tematyce religijnej, patriotycznej i ludowej. Muzyka polska zajmuje tu szczególne miejsce.

Przy chórze powstały zespoły „Prawdziwi mężczyźni" i „Niegrzeczne łyżeczki".

2019r. został zaproszony na „Kolędowe spotkania" w Lublinie.

Udział w Międzynarodowym Festiwalu Poloneza w Warszawie stał się tradycją dla chóru.

Trzykrotnie 2016, 2017, 2018r. chór „Polonez" był uczestnikiem w Międzynarodowym Festiwalu poloneza w Warszawie.

Kierownikiem i dyrygentem chóru „Polonez" jest Natalia Krywoszejewa

Founded in 2002 the Polish amateur choir „Polonaise" at the Roman Catholic Church of Saints Simon and Helena (also known as the Red Church) in Minsk, the choir has been actively involved in

a number of religious, patriotic, and festive events both in Belarus and Poland. These include:

"Polonijne Lato" festival in Koszalin, 2003;

International Sacred Song Festival in Mogilev, Belarus, 2004;

Kresy Choir festival in Warsaw,

"Kresy 2005" choir festival in Głogów

"Silesia Cantat" choir festival, Lower Silesia; 2005;

In 2007, the choir took part in the X International Sacred Song festival "Łapskie Te Deum", in 2008 participated in the XV Anniversary Kurpie Culture Festival in Łomża, as well as in the Christian Culture Days of Christian Culture organized in 2008 in Zakroczym. 2009 saw „Polonaise" perform at the XV Eastern Borderland Culture festival in Mrągowo.

In 2010, the choir was awarded a diploma for participating in the IX Ignaz Rejmann International Festival in Wambierzyce, Poland.

In 2015, 2016, 2017 and 2018 Polonaise took part in the international congresses of Polish choirs in Warsaw.

November 2017 witnessed the choir was invited by the Centrum Kultury Sląskiej (Swiętochlowice) to take part in the Independence Day celebrations organized by the local Polish community. In December 2017 Polonaise won a diploma in the qualifying round of the XXIV International Christmas Carols Festival in Będzin.

In January 2018 the choir visited the Eastern Boarderlands and Ostrów Region Museum in Ostrów Mazowiecki and performed at the church of Immaculate Heart of the Holy Virgin Mary in Łochów. The choir performs during the Polish mass at Minsk Cathedral on Sundays and pays frequent visits at Polish catcholic churches in Belarus, participates in concelebrating holy masses and popularizes Polish culture by giving concerts of Polish music. Polonaise's repertoire includes more than a hundred religious, patriotic, and folk songs. Polish music enjoys a special status in the choir's artistic activities. Members of the choir have organized two ensembles Prawdzwi Mężczyźni ("Real Men") and "Niegrzeczne Łyżeczki" ("Naughty Spoons") "Polonaise" has taken part in as many as 3 editions of the International Polonaise Festival in Warsaw in 2016, 2017,2018.

"Polonaise" is directed by director and conductor Natallia Kryvasheyeva.

„Niegrzeczne Łyżeczki"

Białoruski zespół „Niegrzeczne łyżeczki" powstał kilka lat temu przy chórze „Polonez". Tworzą go trzy uczestniczki. Wszystkie są nauczycielami muzyki w szkole. Grając na drewnianych łyżkach, członkinie zespołu nadają nowe interpretacje i jasne brzmienie znanym polskim, białoruskim i klasycznym melodiom i tematom. Występy zespołu „Niegrzeczne łyżeczki" mają charakter rozrywkowy.

"Niegrzeczne łyżeczki" is a Belarusian music group that was formed a few years ago, deriving from the musical choir "Polonaise". It consists of three musicians who are also working as music teachers at school. While playing on the wooden spoons, the team members bring new interpretation and sound to the well-known Polish, Belarusian and classical melodies and music themes. The performances of "Niegrzeczne łyżeczki" music group are entertaining and fun.

Chmielkowa Swiatlana

Swiatlana Chmielkowa ukończyła Wydział Muzyki Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Mińsku. Przez wiele lat pracowała w szkole plastycznej, ucząc gry na fortepianie. Wśród jej uczniów jest laureat międzynarodowych konkursów pianistycznych odbywających się w Paryżu, Krakowie i Kijowie. Swiatlana jest organizatorem wielu projektów muzycznych oraz współpracuje z Muzeum Michała K. Ogińskiego w Zalesiu, gdzie wciela się w rolę Marii Szymanowskiej – wspaniałej polskiej pianistki z XIX w. Przewodniczy także chórowi „Polonaise" z Mińska.

Svetlana Khmelkova, Minsk,. She graduated from the Belarusian State Pedagogical University situated in Minsk, the faculty of music. She has been working at school of arts for many years teaching piano. Among her students there is a first degree laureate of the International piano competitions in Paris, Krakow and Kiev. Svetlana is a concert host and an organizer of a great number of musical projects. She successfully cooperates with the Museum-estate of Michael Kleofas Oghinsky in Zalesje acting the part of a remarkable Polish pianist of the 19th century Mariya Shimanovskaya. She is also a leader of the musical choir "Polonaise" from Minsk (Belarus).

Viet-Ba Polonez

Nowopowstała grupa taneczna Viet-Ba Polonez składa się z osób pochodzenia wietnamskiego i polskiego. Stworzona została z chęci rozwijania, poszerzania umiejętności tanecznych oraz wewnętrznej potrzeby dzielenia się kulturą kraju swojego pochodzenia, wymiany międzykulturowej w relacji polsko-wietnamskiej. W obecnym składzie jest to ich debiutancki występ, zarówno jako grupy, jak i w tańcu Polonez. Osoby należące do zespołu indywidualnie tańczyły towarzysko ludowe tańce wietnamskie, taniec towarzyski, biorąc udział w innych wydarzeniach kulturalnych.

Zespół "Viet-Ba Polonez"

The newly formed dance group „Viet-Ba Polonez" consists of people of Vietnamese and Polish origin. It was created with the desire to develop dance skills and to fulfill the need to promote the culture of their countries, as well as to strengthen the intercultural exchange between Poland and Vietnam. It is the debut performance of "Viet-Ba Polonez", both as a dance group and in the Polonaise dance.

So far, team members have been dancing Vietnamese folk dances and ballroom dances, as well as have taken part in other cultural events.

Liber Cante

Liber Cante - zespół polonijny mieszany (15 osób w wieku od 20 do 57 lat), amatorski, założony w związku polaków na Białorusi w Mińsku w 2018r. przez dyrygenta i kierownika artystycznego Katarzyny Mihal.

W repertuarze zespóła są pieśni patriotyczne i religijne oraz piosenki ludowe i biesiadne. Liber Cante bierze udział w okoliczhoścowych imprezach kulturalnych i religijnych na Białorusi (Mińsk, Baranowicze, Lida, Grodno) i w Polsce (Warszawa, Biała Podlaska, Białystok, Syców), robi oprawę muzyczną Mszy Swiętych w Kościele Świętej Trójcy w Mińsku. Uczestniczymy w festiwalach w Polsce: Festiwal Dziedzictwa Narodowego im. Bogusława Kaczyńskiego Biała Podlaska 23-30.09.2018 r. Festiwal pieśni patriotycznej chórów Polonijnych w Warszawie 09-11.11.2018 r. XVI Ogólnopokski koncert charytatywny 26 i 27.01.2019 r. w Sycowie.

Liber Cante is Polish diaspora amateur vocal group of 15 people between the ages of 20 and 57 founded by the conductor and artistic director of Katarzyna Mihal in a union of Poles in Minsk, Belarus in 2018.

The repertoire includes patriotic and religious songs as well as folk and feast songs. Liber Cante takes part in cultural and religious events in Belarus (Minsk, Baranovichy, Lida, Grodno) and in Poland (Warsaw, Biała Podlaska, Białystok, Syców). Vocal group performs the musical setting of Holy Mass in the Church of St. Trnai in Minsk. We took part in festivals in Poland:

The National Heritage Festival Bogusława Kaczyński Biała Podlaska 23-30.09.2018.

Festival of Patriotic Song of Polonia Choirs in Warsaw 09-11 November, 2018

XVI All-Polish charity concert 26 and 27.01.2019 in Sycow.

"Tamka mx" & Gilberto Baptis Ortiz

W swej twórczości zespół poszukuje porozumienia pomiędzy instrumentami a wykonawcami, a muzykę postrzega jako byt uniwersalny, zdolny do wzruszania ludzi i zatrzymywania czasu.

Gilberto Baptista Ortiz Urodził się w Mexico City i studiował w "Superior School of Music" (INBA). Praktyki odbył przy orkiestrze uniwersyteckiej na uniwersytecie "Eduardo Mata University Youth Symphony Orchestra (OJUEM). W zorganizowanych dotychczas warsztatach udział wzięli Matthew Schubring, Stefan Kanasa, Kwartet Lipski, Dorota Sroczyńska, Lech Kwapisz oraz Mikhail Tsalka. Obecnie, Gilberto Baptista Ortiz występuje w orkiestrach kameralnych, zaś jego instrumentem jest altówka, a sam artysta chętnie próbuje różnych stylów muzycznych.

The ensemble looks for cameralistic understanding between instruments and performers, conceives music as a universal living mind that calls people and touches time.

Gilberto Baptista Ortiz

Born in Mexico City, he studied at "Superior School of Music" (INBA) and orchestral practices at "Eduardo Mata University Youth Symphony Orchestra" (OJUEM). Workshops have been conducted with Matthew Schubring, Stefan Kamasa, the Leipzig Quartet, Dorota Sroczynska, Lech Kwapisz, Mikhail Tsalka.

Most of the viola contact has been in chamber music and orchestra.

Today, he plays in chamber ensembles and different styles of music to shape the style of viola performance.

Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Nowomiejskiej

Zespół Pieśni I Tańca Ziemi Nowomiejskiej powstał w 2013 roku. Jest to zespół amatorski. Głównym celem jego działalności jest krzewienie kultury i kultywowanie tradycji ludowych, ze szczególnym uwzględnieniem folkloru Ziemi Opoczyńskiej. Zespół uczestniczył w wielu festiwalach i konkursach, uzyskując nagrody i wyróżnienia, między innymi dwukrotnie Grand Prix oraz nagrodę publiczności Festiwalu Zespołów i Kapel Ludowych w Odrzywole, I i II miejsce w Konkursie Pieśni i Tańca w Kozienicach i w Warce.

Founded in 2013, the Nowe Miasto Song and Dance Ensemble consists exclusively of amateur performers. The main tasks of the ensemble include preserving and promoting local culture and traditions and with folklore of the Opoczno area in particular. The ensemble has succesfully participated in numerous festivals and contests winning several awards e.g. Grand Prix and the Audience Award in the Folk Ensemble Festival in Odrzywół, 1st and 2nd place awards in the Song and Dance Contest organized in Kozienice and Warka.

Julian Latos

Julian Latos (tenor) z zawodu prawnik, dla którego śpiew jest największą pasją życia. Laureat wielu nagród w licznych przeglądach i konkursach artystycznych seniorów. W 2001 r został finałowym uczestnikiem programu „Droga do gwiazd" (produkcja TVN) W 2003 wydał płytę, na której znajduje się 16 utworów (m. in. Chopina, Moniuszki po Straussa) Długoletni śpiewak i solista chóru męskiego „Harfa" w Warszawie. Od początku uczestnik i laureat Międzynarodowego Festiwalu Poloneza w Polsce.

Julian Latos (tenor), a lawyer by profession, for whom singing is the greatest passion of life. Winner of numerous awards in many festivals and competitions of artistic seniors. In 2001. he became the final participant of the "Road to the Stars" (TVN programme). In 2003 he released the album which includes 16 compositions (among others of Chopin, Moniuszko and Strauss). He is a longtime singer and soloist of the male choir "Harp" in Warsaw.

Bożena Sitek

Pianistka, muzykolog (studia na Uniwersytecie Warszawskim i w Akademii Muzycznej), dziennikarka i redaktorka, prezenterka radiowo-telewizyjna, lektorka, aktorka, konferansjer imprez i koncertów, ilustratorka muzyczna. Popularyzatorka muzyki w mediach i na scenie. Poetka, autorka tekstów: dziennikarskich, psychologicznych, edukacyjnych, literackich, wierszy i bajek dla dzieci, a także scenariuszy, słuchowisk i spektakli poetycko-muzycznych oraz koncertów i bajek edukacyjnych. Koncertuje na kameralnych i dużych scenach (muzyka klasyczna, filmowa i popularna), nagrywa teksty i audiobooki, występuje w słuchowiskach, filmach, spektaklach literackich, na wernisażach i wieczorach autorskich. Prowadzi zajęcia muzyczne dla dzieci i dorosłych oraz autorskie warsztaty i koncerty dla seniorów. W Roku Chopinowskim pracowała w Biurze Obchodów Chopin2010 jako specjalista ds. edukacji, koordynatorka i współorganizatorka projektów i konferencji, jurorka konkursów, prezenterka wydarzeń, autorka i redaktorka materiałów (promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych). Została uhonorowana nagrodą za szczególny wkład w promowanie muzyki Fryderyka Chopina. Niedawno wydała płytę „Muzyka dworku szlacheckiego" z utworami inspirowanymi polską muzyką i historią. Za wykonanie Poloneza z tej płyty i recytację fragmentów „Pana Tadeusza" w maju 2016 r. dostała Wyróżnienie Specjalne na II Międzynarodowym Festiwalu Poloneza w Polsce i Nagrodę Specjalną na XII Międzynarodowym Festiwalu Poloneza na Białorusi.

W czerwcu 2017 r. otrzymała I nagrodę na III Międzynarodowym Festiwalu Poloneza w Warszawie.

Pochodzi z rodu Marii Wodzińskiej, narzeczonej Fryderyka Chopina, realizuje projekty koncertowe i filmowe z nimi związane.

Pianist, musicologist (graduated from the University of Warsaw and The Frederic Chopin University of Music), television and radio presenter, editor, voice-over, actress, event and concert announcer, musical illustrator. Popularised music in the media and onstage. Poet and author of texts on a range of subjects such as e.g.: journalism, psychology, education as well as literary texts such as poems, fables as well as scripts for radio-plays, musical and poetic performances, as well as concerts and educational stories.

She performs both at small concerts and large stages (classical, film and pop music), records texts and audiobooks, performs in radio and theatre plays, art exhibitions and readings.

Bożena Sitek also teaches music classes to both children and adults as well as conducts her own workshops and performs concerts for seniors. In the Chopin Year, she worked at the Chopin 2010 Year Office as education specialist, coordinator, project and conference co-organizer, jury member at contests, event announcer, editor of marketing, promotional and educational materials. She received an award for her exceptional contribution to promoting the music of Frederic Chopin.

Her recent activities include releasing the album "Muzyka dworku szlacheckiego" t("Manor house music") with pieces inspired by Polish music and history. Recorded on the album, her performance of the polonaise and poem recitation earned her a special award at the II International Polonaise festival in Poland and the Special Award at the XII International Polonaise Festival in Belarus.

In June 217 she was awarded I prize at the Polonaise Festival in Warsaw.

Bożena Sitek is related to Frideric Chopin's fiancée- Maria Wodzieńska and organizers concerts and film projects devoted to the world-famous Polish composer.

Zespół Etiuda 1 i 2

Zespół Etiuda ma w swoim programie tańce charakterystyczne, rewiowe oraz polskie. Te ostatnie, są to tańce stylizowane i stanowią impresje baletowe na temat regionu lub określonego utworu muzycznego z zachowaniem najważniejszych cech – właściwych dla tegoż polskiego utworu lub tańca.

Liczne nagrody oraz wyróżnienia na przestrzeni lat, to dorobek Zespołu. Pierwsze miejsca na przeglądach wojewódzkich, udział w prestiżowych imprezach estradowych Etiudy, a także integracyjne pokazy z młodzieżą niepełnosprawną intelektualnie, koncerty samodzielne w całej – Polsce – wszystko to składa się na obraz i wizerunek artystyczny Etiudy. Bogata galeria zdjęć, historia, wspomnienia, podziękowania oraz nagrody – o tym wszystkim można przeczytać na stronie Zespołu: www.etiuda.waw.pl

Lidia Leszczyńska kierownik i choreograf zespołu - założycielka Etiudy działającej w Warszawie od 30 lat, Zespołu Pieśni i Tańca Warszawianka UW, Zespołu Sonata (2001 - 2017), Zespołu Przepióreczka (2008 - 2017), choreograf, pedagog kultury, animator ruchu kulturalnego, twórca grup taneczno teatralnych młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Warszawie i Konstancinie (1997-2017), realizator pierwszych Warszawskich Koncertów Integracyjnych w Warszawie na Placu Zamkowym (1994 -2013).

"Etiuda" is a dance ensemble performing characteristic dances, revue dances and Polish dances. Polish dances present in the ensemble's repertoire are stylised and constitute a ballet-impression on a given region of Poland, while preserving the most important features characteristic for a given Polish dance or musical piece.

Over the years, the ensemble has won a range of awards and distinctions. These include 1st places at provincial song reviews, participation in stage events and integration activities with youths with intellectual disabilities, concerts given independently throughout Poland. All these activities make up the artistic image of Etiuda. To see the rich photogallery, read more about the ensemble's history or its members' memoires, acknowledgements or awards, please visit the website www.etiuda.pl.

Lidia Leszczyńska is director, choreographer and founder of "Etiuda"- a Warsaw-based dance ensemble active for the last 30 years. She also founded other ensembles the Warszawianka Song and Dance Ensemble, Sonata (2001-2017), Przepióreczka (2008-2017). Next to directing ensembles, she is an active culture teacher, cultural manager, founder of dance and theatre ensembles for Warsaw and Konstancin-based youths with intellectual disabilities (1997-2017), who organized the first edition of the Warsaw Integration Concerts that took place at the Castle Square in Warsaw 1994-2013).

TO BYŁ ROK !

Ubiegły rok był dla Zespołu CHOREA ANTIQUA rokiem pełnym wyzwań i intensywnej pracy. Częste próby, wyjazdy na występy, w tym do Rumunii, gdzie Zespół prezentował się na Festiwalu Batorego. Otworzyły nowe możliwości. Nagraliśmy audycję dla radiowej Trójki, nawiązaliśmy współpracę z telewizją Polsat Rodzina, która zaowocowała, tym że nasz Zespół CHOREA ANTIQUA pojawił się w kilku odcinkach programu Mamma Mia. "Reytan. Druga strona drzwi" to spektakl telewizyjny w reżyserii Jakuba Pączka, który powstał w ubiegłym roku z udziałem naszych kolegów i koleżanek. Członkowie Zespołu brali udział w warsztatach tanecznych z doskonałym tancerzem Teatru Wielkiego - Opery Narodowej Kazimierzem Kulczyńskim oraz Mistrzem Tańca Dawnego Ingo Guntherem, dzięki czemu nasz bogaty repertuar uległ jeszcze powiększeniu o Poloneza a-dur Fryderyka Chopina, Poloneza z „Halki" Moniuszki oraz dwa menuety i konredanse. Uczestniczymy również w warsztatach wokalnych prowadzonych przez doskonałą śpiewaczkę operową i operetkową Annę Marię Adamiak, którą będą mogli Państwo usłyszeć podczas tegorocznego Międzynarodowego FESTIWALU POLONEZA.

Ubiegły rok to czas obchodów naszego XXX - lecia, z tej okazji podjęliśmy się ambitnego zadania, które zakończyło się sukcesem, a było to - 30 występów na XXX-lecie istnienia Zespołu.

Wielkim sukcesem okazał się koncert "Przetańczyć całą noc", który odbył się w lutym br. w BOK na ul. Goldoniego. Koncert prowadził znakomity konferansjer Paweł Świętorecki, współpracująca z nami Anna Maria Adamiak wykonywała pieśni i piosenki o charakterze rozrywkowym, a Zespół CHOREA ANTIQUA wraz z Kazimierzem Kulczyńskim i Tomaszem Nowikiem, wzbogacali koncert pięknym tańcem nie tylko polonezów, ale również kontredansów, walcem i kujawiakiem. Nie sposób nie wspomnieć, że bilety na tenże koncert "rozeszły się"

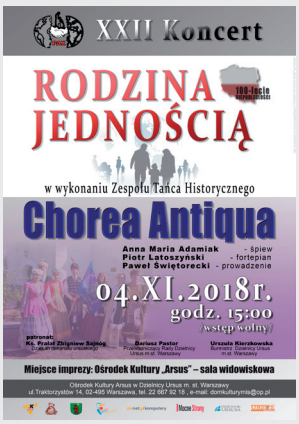

WHAT A YEAR !

Last year was challenging and full of hard work for the CHOREA ANTIQUA ensemble. The ensemble frequently rehearsed and staged several performances including a trip to Romania where we took part in the Batory Fest. New opportunities opened up before our artists. We recorded a radio programme for Polish Radio Three and established cooperation with Polsat Rodzina. Cooperation with the TV-station allowed CHOREA ANTIQUA to make a few appearances on the programme Mamma Mia. Last year in collaboration with Jakub Pączek our colleagues co-authored the TV-show "Reytan. Druga strona drzwi". Members of the ensemble took part in dance workshops with Kazimierz Kulczyński- remarkable dancer from the Grand Theatre- National Opera and dance teacher and scholar Ingo Günther. This allowed us to broaden our rich repertoire by adding the Polonaise in a-minor

by Frederic Chopin, Polonaise from the opera Halka by Stanisław Moniuszko as well as two minuets and contredanses. We also took part in vocal workshops led by renowned opera and operetta singer Anna Maria Adamiak, whom you will be able to listen to at this year's edition of the International Polonaise Festival.

Last year also saw celebrations of the 30th anniversary of our ensemble. This encouraged us to take up the ambitious task of staging 30 performances to mark the 30th anniversary of the group. The challenge proved a success.

Another success on our list is the concert "Przetańczyć całą noc". Staged in February 2019 at the Bielany Cultural Centre at ul.

w ciągu pierwszych godzin sprzedaży.

Dzięki zaangażowaniu kierownika Zespołu - Marii Czerwińskiej, CHOREA ANTIQUA prężnie współpracuje z różnymi instytucjami, które nie sposób tu wymienić. Jednak warto wspomnieć o Ośrodku Pomocy Społecznej działającym przy Urzędzie Dzielnicy Bemowo, przez który Zespół został uhonorowany „Certyfikatem Dobrego Serca". Nasza grupa ciągle się powiększa. Od ubiegłego roku na stałe do Zespołu dołączyło kilka nowych osób. Trzeba tu też koniecznie wspomnieć, że nowe twarze to nowe możliwości i piękne stroje powstające w atelier naszej koleżanki Ewy.

Anna Matej

„Kto się lituje nad ubogim, pożycza Panu, a Ten mu odpłaci za jego dobrodziejstwo"
Przysłowia 19:17

CERTYFIKAT
DOBREGO SERCA

dla

Pani Marii Czerwińskiej
oraz Zespołu Tańca Historycznego
„Chorea Antiqua"

za bezinteresowną pomoc i gesty dobroci
okazane mieszkańcom Dzielnicy Bemowo

Pragniemy wyrazić nasze uznanie i podziękowania dla Państwa za niezwykłą wrażliwość na potrzeby osób doświadczających niedostatku i trudności życiowych.
Dzieląc się własnym czasem, zdolnościami i zasobami materialnymi dali Państwo piękny wyraz solidarności z drugim człowiekiem, który ma nie tylko wymiar praktyczny, ale ma moc przywracać nadzieję i godność.
Jesteśmy zaszczyceni, że w realizacji pomocy i wsparcia, którego udzielamy zawodnicy mogliśmy mieć w Państwu Partnerów, którzy wzbogacili pomoc instytucjonalną o wymiar osobisty.
Życzymy, aby Dary Serca powracały do Państwa w dobrych słowach i gestach innych ludzi.

Prezydent Dzielnicy Bemowo
Grażyna Wojciechowska

Zastępca Burmistrza Dzielnicy Bemowo
Mariusz Makowski

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo
Izabela Zawiślak

Warszawa, 18 marca 2019 r.

BEMOWO

Goldoniego in Warsaw, the concert was hosted by the excellent announcer Paweł Świętorecki. Starring Anna Maria Adamiak, who performed entertainment songs, the concert was livened up by Chorea Antiqua together with Kazimierz Kulczyński and Tomasz Nowacik, whose Polonaises, conterdanses, waltzes and kujawiaks enriched the entire performance. What goes without saying is that tickets for the concert sold out within the first few hours since going on sale.

Thanks to the commitment of ensemble leader Maria Czerwińska, Chorea Antiqua dynamically cooperates with a broad range of institutions including the Community Social Welfare Centre at the Bemowo Dirstrict Office. The office awarded our ensemble with the "Kind Heard Certificate". Our ensemble constantly keeps growing. Since last year we have already had a few additions to our group. What absolutely deserves recognition is the fact that new members involve new possibilities for our group including beautiful new costumes that come to life in our colleague Ewa's atelier.

Anna Matej
Translated by Bartłomiej Sokół

Dzień dobry miła czytelniczko i miły czytelniku

Od IV Międzynarodowego Festiwalu Poloneza w Polsce minął rok, w którym obchodziliśmy nasze 30 urodziny i z tej okazji wytańczyliśmy trzydzieści występów na trzydziestolecie Zespołu. Fajnie? Prawda? Przepraszam, a pani o co pyta?, nie usłyszałam. Głośniej proszę. Tak, proszę Pani, był bal. I to jaki bal! Ale proszę o ciszę, bo nie powiem jak było. O, pogniewam się i nie będę nic mówić. Żartowałam. Przecież wiem, że jesteście ciekawi, a ja nie mogę się doczekać kiedy Wam o nim co nieco opowiem. Uchylę więc rąbka tajemnicy. A było to tak...

Kiedy uczestnicy po odebraniu dyplomów i pamiątek rozjechali się do swoich domów, w Sali, w której odbywał się festiwal, nastąpiła przemiana. Powoli Kopciuszek stawał się łabędziem. Nasz Zespół przywracał piękno pięknu. Zniknęły rzędy krzeseł. Przy oknach stanęły stoły z fikuśnie upiętymi obrusami. Na nich postawiono świeczniki z motywami roślinnymi, po między nimi potrawy wszelakie, a wszystko zamykała galanteria stołowa, przy której stały krzesła, może nie bardzo stylowe, ale przyznacie państwo, że niezbędne. Ściany zostały udekorowane kolorowym, pachnącym kwieciem. Sala balowa stała się nią znowu.

Przyciągała swoim romantycznym i eleganckim wystrojem, wzrok gości ubranych w stroje z różnych epok, jak i w wieczorowe kreacje. Lekko przygaszone światło żyrandoli dodawało tajemniczości i wzmagało oczekiwanie.

Kiedy na sali, pojawił się ostatni gość, pojawiła się też, niczym dobra wróżka gospodyni tego jubileuszu Maria Czerwińska, która swoim ciepłym i serdecznym głosem po przywitaniu gości i swojego Zespołu, otworzyła bal.

My jako jubilaci daliśmy krótki pokaz swoich umiejętności tanecznych. Nagradzano nas gromkimi brawami. Przyjemnie było je słyszeć. Potem tańczyliśmy razem z gośćmi polonezy i kondreanse. Naszym nowym tancerzom i tancerkom biliśmy brawa. Tańczyli polonezy z dostojnością godną polskiej szlachty, a kondrenanse z lekką frywolnością paryskich salonów. W chwilach wyciszenia słuchaliśmy koncertu fortepianowego Piotra Latoszyńskiego, to pięknych arii operetkowych śpiewanych przez Annę Marię Adamiak. Stoły uginały się od smacznego i zdrowego jedzenia. A a a a, tort? Był. Nie powiedziałam nic o nim. Przepraszam, ale gapa ze mnie. Dziękuję, że pan mi przypomniał. Proszę pana i państwa, tort był ogromny i bardzo, bardzo pyszny. Kto gasił świeczki? Nie było świeczek, tylko takie trzy kolorowe urodzinowe strzelające fajerwerki.

Jedzenie jedzeniem, ale po torcie i lampce szampana, kto miał ochotę na kawę, herbatę czy jeszcze coś na słodko, musiał udać się do kącika... „Upojnego Szczęścia", umieszczonego w rogu sali, aby zaspokoić swoje rosnące łakomstwo.

Jak długo trwał bal ? No, a jak myślicie? O! pan ma rację. Tak pan. Bal trwał do białego rana. Nie, żartuję, byliśmy zmęczeni i wyszliśmy trochę po północy. No, może niektórzy troszkę, przed północą, ale byliśmy szczęśliwi i teraz też jesteśmy, bo My, tworzymy jedną Wielką Rodzinę.

A teraz moi mili mówię wam do widzenia i do zobaczenia za rok.

Ewa Fabijanowicz

Dear Reader

A year has passed since the IV International Polonaise Festival in Poland. The year saw us celebrate the 30th anniversary of our Ensemble. To mark this occasion we delivered as many as 30 dance performances onstage.

Now isn't that great? Excuse me madam, what are you asking me about? Could you speak up, please? I haven't heard you well. Yes madam, you're right. We did have one heck of a ball! Please keep quiet for a moment or you won't hear what the ball was like. Please keep quiet or I'll get real upset. Take it easy, I was only joking. I know you're curious to learn what the ball was like. Frankly speaking I can't wait to tell you either! Let me shed some light on what happened that evening. So this is how it all started...

Having received gifts and diplomas, festival participants headed back to their homes. Once they had already left, the festival hall underwent a radical transformation, just like Cinderella blossomed from a shabby, little servant-girl into a beautiful, shining princess. Our Ensemble made the beautiful beautiful again. Rows of chairs disappeared, while tables covered with fancy cloth were placed by the windows. Decked with floral motif candlesticks, each table was equipped with chairs, tableware and groaned with all kinds of meals, while fragrant flowers of all colors adorned the walls. The room became a ballroom once again. Dressed in evening gowns and historical costumes from different eras, the guests were lured by the ballroom's elegant and romantic decor. Dimmed chandelier-light added a bit of mystery and raised the mood of anticipation you could already feel in the air that night. Once the final guest arrived at the ballroom, the floor was taken by the host and anniversary's good spirit- Maria Czerwińska, who welcomed both guests and members of her Ensemble with her warm and gentle voice and opened the ball.

We, the jubilees gave a short demonstration of our dancing skills. The guests awarded us with rounds of thunderous applause we were thrilled to listen to. Once the applause calmed down, we joined our guests in dancing the polonaise and contredanse. Our newly-made dancers danced the polonaise with grace worthy of Polish noblemen and the contredanse as frivolously as if the anniversary was celebrated in the ballrooms of Paris. When the music calmed down, we listened to the piano concerto by Piotr Latoszyński and operetta arias by Anna Maria Adamiak.

I have already mentioned the tables were groaning with all kinds of delicious meals, but what about the anniversary cake? Was there one at all?! Oh, I almost forgot! Well thank you madam for reminding me! Of course there was a huge and delicious anniversary cake! Who blew out the candles? There were none, except for 3 sparklers burning down slowly, throwing flames and sparkles.

So far so good with the food, but those who had already tried a piece of anniversary cake and glass of champagne, could still have a cup of tea or coffee or visit the "sweets corner" located in the corner of the ballroom to have a bite on a sweet treat or two. How long did the ball last till? Well, what do you think? Yes, yes, you are right sir. The ball lasted all the way till down. Well actually, I'm joking and in fact most of us left shortly after midnight. Others decided to head back home a little sooner than that. Anyway, we were all so happy and we still are, because now we are one, big family. Now my dear friends it's time for me to say goodbye. Hope to see you next year!

Ewa Fabijanowicz

Translated by Bartłomiej Sokół

PROGRAMY realizowane przez Fundację CZE-NE-KA

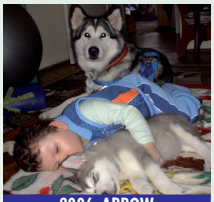
2006, ARROW
Dogoterapia Łódź

„Osoby niepełnosprawne to też część społeczeństwa”

Program „Osoby niepełnosprawne to też część społeczeństwa” skierowany jest do osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, początkowo uczęszczających do Szkoły Przysposabiającej do Pracy nr 5, przy ZSS nr 85 w Warszawie, później objął i inne placówki.

Program ten jest autorskim projektem opracowanym przez p. Marię Czerwińską - Prezesa Fundacji CZE-NE-KA oraz p. Katarzynę Folejewską-logopedę, pedagoga specjalnego (pracującą w tej szkole).

Celem tego projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz przekonanie społeczeństwa, że osoba niepełnosprawna ma takie same prawa jak pozostali obywatele.

Program jest realizowany w okresie roku szkolnego, od października do końca czerwca w Carrefour na warszawskim Bemowie oraz w innych obiektach użyteczności publicznej.

Ważnym elementem tego projektu jest asysta psa terapeuty (znanego wychowankom szkoły z programu dogoterapii realizowanego w tej placówce przez 10 lat), z którym osoba z niepełnosprawnością intelektualną będzie robiła zakupy bądź inne czynności potrzebne w życiu codziennym.

Przekonaliśmy się, że program ten wpłynął bardzo pozytywnie na funkcjonowanie społeczne i poznawcze osób z niepełnosprawnością intelektualną, oraz powoli zmienia postrzeganie ich przez resztę społeczeństwa. Staje się ono bardziej tolerancyjne i wyrozumiałe w stosunku do osób niepełnosprawnych.

„Święto Wiosny”

Integracyjne spotkanie dla dzieci niepełnosprawnych i dla ich rodzin

Organizacja jednodniowej rodzinnej imprezy plenerowej w Lesie Młociny przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych, dzieci, młodzieży oraz ich rodzin, połączonej z tradycyjnym bieganiem z psami – finał zimowej akcji „Biegaj razem z psem”. Imprezie towarzyszą liczne atrakcje (gry, zabawy i konkursy) przygotowane przez uczestników kursu dogoterapii. O imprezie informujemy także poprzez media, więc każdy niepełnosprawny może wziąć w niej udział. Taka impreza, w której biorą udział osoby zdrowe i niepełnosprawne, pozwala na podniesienie, a niekiedy wręcz odbudowanie poczucia własnej wartości osobom niepełnosprawnym, a dla innych jest wspaniałą lekcją tolerancji. Zawody sportowe są tak pomyślane, aby możliwa była rywalizacja także i między osobami niepełnosprawnymi. Natomiast szeroka oferta zabaw o charakterze edukacyjnym pozwala dzieciom i młodzieży na bliższe poznanie ich czworonożnych przyjaciół, otaczającego ich świata przyrody i szeroko rozumianej kultury.

Osobno punktowane są biegi osób sprawnych fizycznie (np. sprawna fizycznie ale np. niesłysząca osoba biegnie razem ze sprawnymi), a osobno osoby o niepełnosprawne fizycznie, które wymagają pomocy (wówczas razem z nimi biegnie sprawny właściciel psa, który ma dopilnować i pomóc ukończyć bieg osobie niepełnosprawnej), Osoby na wózku dzięki pomocy wolontariuszy także mogą brać udział w wyścigu i chętnie z tego korzystają.

Impreza organizowana przez Fundację CZE-NE-KA od 1992 roku; przy przygotowaniu i w realizacji udział biorą uczestnicy kursu dogoterapii oraz wolontariusze Fundacji.

Wyścigi Psich Zaprzęgów i parazawody

To masowa impreza cykliczna, organizowana corocznie przez Fundację CZE-NE-KA na terenie Lasu Młociny. Integralną częścią zawodów jest udział zawodników niepełnosprawnych.

Podstawowe konkurencje, w jakich można startować w ramach wyścigów to:

- wyścigi psich zaprzęgów - startuje drużyna: musher i odpowiednia ilość psów, w zależności od kategorii (od 1 do 8 psów w zaprzęgu) dystans ok. 5 km –

Programmes realised by Foundation CZE-NE-KA

“People With Disabilities are a part of society”

The “People With Disabilities Are a Part of Society” Program is addressed to people with moderate and severe intellectual disabilities. It was initially created for job-training School No. 5, at the vocational school No. 85 in Warsaw and later conducted in other establishments.

This program is an original project developed by Ms. Maria Czerwińska - President of the CZE-NE-KA Foundation and Ms. Catherine Folejewska - speech therapist and special education teacher (who worked at the school).

The aim of this project is to improve the social functioning of people with intellectual disabilities and to convince the public that a disabled person has the same rights as other citizens. The program lasts throughout the schoold year, from October until the end of June and is conducted in Carrefour Bemowo and other public buildings.

An important element of this project is to facilitate the use of a dog therapist (known to the students from a dog therapy program conducted in this facility for 10 years). Dog Therapy enables a person with an intellectual disability to confidently shop or do other activities necessary for daily life.

We have discovered that the program has positive influence on social and cognitive functioning of people with intellectual disabilities. Just as importantly, it is slowly changing the restricted perception of the rest of society, making them more tolerant and understanding towards people with disabilities.

The “Festival of Spring”

Event – an integration event is for children with disabilities and their families.

It is a one day outdoor event in the Młociny Forest for persons with disabilities, children, youth and their families, combined with the traditional running with dogs – the finale of the winter action “Run With Dogs”. The event has many activities (games and contests) prepared by the dog therapy program participants.

The event is advertised in media, so that any person with a disability can take part in it.

This event, involving both people with and without disabilities, increases and sometimes even rebuilds the self-esteem of disabled people, and for others it is a great lesson in tolerance. The sports competitions are designed to allow competition also between people with disabilities. Additionally, this diverse range of educational play allows children and adolescents to better know their four-legged friends, the natural environment around them and culture in the wider sense of the word.

Competitions for people with and without disabilities are scored separately, for example a physically fit deaf person competes alongsite people without disabilities, while a person with physical disability competes in another category (and if necessary, are assisted by the dog owner who helps them finish the race).

Persons in a wheelchair with the help of volunteers can participate as well and they often do.

The CZE-NE-KA Foundation along with Dog Therapy volunteers has organized, managed and implemented this event since 1992.

Sled Dog Race and Para-Competitions (for Disabled)

This is a mass event, organized annually by the CZE-NE-KA Foundation in the Młociny Forest.

Basic disciplines within the competition:

- Sled dog race – team: musher and dogs, (dependent on category - 1 to 8) for ca. 5 km - disabled people (whose disability allows them to compete on equal terms such as deaf, physically fit, compete according to the classification).
- Para Races (persons with disabilities) - 1 dog, for 50 - 100 m (dependent on participants).

osoby niepełnosprawne (których niepełnosprawność umożliwia im konkurowanie na równych zasadach np. niesłyszące, sprawne fizycznie, startują zgodnie z klasyfikacją); osoby niepełnosprawne, których niepełnosprawność nie daje gwarancji równej klasyfikacji - przybyłe wraz z rodzinami - kibicują;

- wyścigi osób niepełnosprawnych - 1 pies, dystans ok. 50 - 100 m w zależności od osób, które zgłoszą się do biegu lub do wyścigu wózków

Imprezy towarzyszące:

- występy artystyczne osób niepełnosprawnych z zaproszonych placówek
- konkursy i zabawy edukacyjne dla osób niepełnosprawnych z udziałem psów
- konkursy plastyczne (malowanie portretu psa lub zaprzęgu)
- pokazy przygotowane przez zaproszonych gości (straż miejska, policja, artyści itp.)
- wieczorne ognisko połączone z losowaniem nagród (tradycją tych zawodów jest kształtowanie właściwych postaw w stosunku do zwierząt i otaczającej nas przyrody. Nie chcemy, aby zawodnicy dla nagrody zmuszali psy do nadmiernego wysiłku; zwycięzcy poszczególnych kategorii otrzymują puchary, wszyscy dyplomy, a nagrody są losowane w sobotę po pierwszym dniu zawodów. Odbywa się to podczas ogniska i wspólnych śpiewów, co bardzo integruje i utrwala pozytywne relacje międzyludzkie, szczególnie pozytywnie odbierane przez osoby niepełnosprawne).

Uczestnicy zawodów:

Osoby niepełnosprawne fizycznie lub intelektualnie z zaproszonych placówek i organizacji z terenu Warszawy, w tym:

- uczniowie Szkół Specjalnych
- uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy i innych placówek
- indywidualne osoby niepełnosprawne
- dzieci z zaprzyjaźnionych Domów Dziecka
- podopieczni Klubów Integracyjnych PCK
- podopieczni Stowarzyszenia DOM

Przedszkolaki poznają psiaki

Program edukacyjny skierowany do najmłodszych dzieci.

Z myślą o budowaniu lepszej przyszłości dla zwierząt w tym głównie dla psów, jako istot, które od wieków towarzyszyły człowiekowi i na stałe wrosły w naszą codzienność, staramy się przekazywać wiedzę na ich temat już najmłodszym. Jesteśmy przekonani o słuszności naszej inicjatywy, gdyż kto jak nie dzisiejsze dzieci za 10,15 lat będą budowały nasz świat. Pragniemy, by otaczające nas, współistniejące z nami zwierzęta nie wzbudzały strachu i lęku w tych młodych nieukształtowanych jeszcze ludziach. Wiemy, że solidna edukacja połączona z zabawami jest w stanie pokazać, jak cudowną i bezpieczną przygodą może stać się opieka nad psem oraz jak owocne w pozytywne doświadczenia może okazać się współżycie z nim.

2014, Mikołaj w przedszkolu w Siemiatyczach

W ramach tego programu wolontariusze Fundacji odwiedzają warszawskie przedszkola wraz z towarzyszącymi psami. Spotkanie jest połączone z zabawą, dzieci mogą przyjrzeć się psom, pogłaskać każdego pod kontrolą i zdobywają podstawowe informacje o relacjach z psem. Dla wielu z nich jest to pierwszy kontakt i sposób, w jaki zostanie on przeprowadzony, może mieć znaczenie w późniejszym podejściu do zwierząt.

Głównym zatem celem realizowanym podczas projektu „Przedszkolaki poznają psiaki" jest edukacja najmłodszych na temat tego, jakie wymagania wobec dzieci stawia posiadanie psa oraz w szerokim stopniu odnosi się do ich bezpieczeństwa podczas kontaktu z psami.

Program przyjęty życzliwie przez wychowawców i rodziców.

„Pies i Ty – dobrana para"

To program edukacyjny. Wprowadzony został do wybranych szkół podstawowych na terenie Warszawy oraz w bliskiej odległości miasta i spotkał się z dużym zainteresowaniem i aprobatą zarówno dyrekcji szkół, rodziców jak i samych uczniów. Jego głównym celem jest uświadomienie dzieciom, że zwierzę nie jest rzeczą,

Events:

- Artistic performances of persons with disabilities from invited institutions;
- Educational games and competitions for people with disabilities and dogs;
- Art competitions (painting a portrait of a dog or a team);
- Presentations made by the invited guests (municipal police, police, artists, etc.);
- Evening campfire combined with a prize drawing (the tradition of this event is to develop appropriate attitudes towards animals and nature that surrounds us. We do not want to reward the players for forcing dogs to over-exert). The winner of each category will receive trophies, all participants receive diplomas and prizes are drawn on Saturday, after the first day of competition. This is done during the bonfire and sing-along, which integrates and consolidates positive human relationships, (particularly well-received by people with disabilities).

Participants:

People with physical or intellectual disabilities from the invited institutions and organizations in the area of Warsaw, including:

- Students of special schools
- Occupational Therapy Workshop participants, residents of community centres & institutions
- Individuals with disabilities
- Children from orphanages
- PCK Club pupils
- DOM Association pupils

Preschoolers Learn About Dogs

This is an educational program aimed at younger children, with a view to build a better future for animals (mainly for dogs), as beings who have always accompanied the man and are permanent part in our everyday life. We stand behind our initiative, because today's children for in the next 10-15 years will build our world. Animals did not cause fear and anxiety in these young people. We know that a solid education combined with fun allows one to positively experience wonderful, safe and rewarding adventures with a dog.

Under this program, the Foundation's volunteers visit Warsaw's kindergartens accompanied by dogs. The meeting is combined with the fun. Each child can look and touch the dogs under the control of our experts and acquire basic information about the relationship with the dog. For many of them, this is the first contact with a dog and the manner in which it is carried is crucial to their later approach to the animals. Therefore the main objective pursued during the "Preschoolers Learn About Dogs" is to educate children about dogs in the controlled safety and emotionally satisfying experience that this event affords. This program is received favorably by teachers and parents.

"The Dog and You – a Good Couple"

This educational program was introduced to selected primary schools in Warsaw and nearby towns and met with great interest and approval by both the management of schools, parents and students themselves. Its main purpose is to make the children aware that an animal is not only a choice to have a friend for many years, it is also a responsibility for the lifetime of the living creature. Children naturally have the ability to empathize. Based on this, we wish to shape their emotions and feelings towards dogs and other animals. Currently, many dogs and cats are abandoned in a brutal manner, and left behind to fend for themselves. By educating children, we can, at least partially, overcome such enormous harm to animals in the future. By protecting animals

że wybór przyjaciela na wiele lat powinien być świadomy i jak wielką ponosi się odpowiedzialność za żywe stworzenie.

Dzieci w naturalny sposób mają w sobie zdolność do współodczuwania. Bazując na tym, chcemy dobrze ukierunkować ich emocje i uczucia względem psów i innych zwierząt. W dzisiejszych czasach mnóstwo psów i kotów jest w sposób brutalny porzucanych i zostawianych samym sobie. Edukując najmłodszych jesteśmy w stanie choć w części zaradzić tak ogromnej krzywdzie zwierząt. Chroniąc zwierzęta, chcemy również chronić dzieci. Ogromna ilość pogryzień dzieci przez psy wynika głównie stąd, że nie wiemy i nie rozumiemy, jak może w danym momencie zachować się zwierzę. Poprzez brak umiejętności odczytywania pozawerbalnego języka psów, dzieci niejednokrotnie nie potrafią uniknąć takiej tragedii. Łącząc więc naszą miłość do psów i pragnienie stworzenia dla nich lepszego świata dzielimy się naszą wiedzą z dziećmi, które w przyszłości będą decydować o tym, jak te relacje będą wyglądały . W celu urozmaicenia programu takich spotkań, uczestnikami zajęć są specjalnie wyszkolone do nich psy. Najmłodsi (zawsze pod opieką nauczycieli oraz wolontariuszy odpowiedzialnych za prowadzenie zajęć), mogą nie tylko słuchać o psach ale i w sposób kontrolowany wchodzić w bliski kontakt z nimi. Specjalnie opracowane zabawy i ćwiczenia pozwalają poznać zasady bezpieczeństwa obcowania z psem oraz oswoić się z nim.

Pies w szpitalu – czemu nie? czyli czterołapni lekarze

Program dogoterapeutyczny, oparty głównie na działaniu praktycznym. To bardzo potrzebna i głęboko wzruszająca życzliwa obecność psa u ciężko chorych małych pacjentów. Od ponad 10 lat raz, czasem dwa razy w tygodniu, grupa wolontariuszy z Fundacji wraz ze swoimi psimi podopiecznymi odwiedza Oddział Rehabilitacji w Szpitalu w Dziekanowie Leśnym. Program realizowany jest przy ogromnej współpracy i zrozumieniu przez Ordynatora Oddziału Rehabilitacji, pielęgniarek, dyrekcji szpitala i rodziców dzieci. Radosne promyki w oczach utrudzonych chorobą, smutnych pacjentów na widok i dotyk psa warte są każdej ceny.

Bezpieczne spotkanie z psem

To program uczący bezpiecznych kontaktów z psem, w formie lekcji w kinie. Spotkania organizowane na zamówienie szkoły. Mają za cel zapoznanie dzieci z zachowaniami psa, rasami agresywnymi, uczą zachowania w razie ataku. Wpajają podstawy humanitarnych zachowań.

„Pies i jego Przyjaciel Człowiek"

Program prelekcji przystosowany jest dla dzieci w różnym wieku, odpowiednio modyfikowany dla przedszkolaków i dzieci wczesnoszkolnych oraz nastoletnich. W programie tym omawiamy, w jaki sposób należy opiekować się psem, jak zaprzyjaźniać się z psem spotykanym na spacerze. Zwracamy dużą uwagę na omówienie bezpiecznego zachowania się w kontakcie z psem nieznajomym poprzez omówienie zewnętrznych objawów zachowań i nastrojów zwierzęcia oraz należytej reakcji dziecka gwarantującej jego bezpieczeństwo. Pokazywane są zdjęcia psów ras niebezpiecznych w celu uświadamiania dzieciom możliwości pomylenia rasy łagodnych psów z psami agresywnymi. W tym programie staramy się uświadomić dzieciom, że każdy może być przyjacielem psa, ale by to nastąpiło trzeba nauczyć się podstawowych wiadomości o potrzebach czworonoga, o jego psychice i reakcjach na nieumiejętne zachowanie się człowieka. Na przykładach zdjęć psów pracujących w dogoterapii oraz podczas bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami przyprowadzonymi na prelekcję, dzieci mogą się przekonać, że odpowiednie wychowanie psa poprzez miłość, troskliwość i chęć uczestniczenia w jak najlepszym życiu czworonoga jest gwarancją jego miłości, a także bezpiecznej przyjaźni z innymi pieskami spotkanymi na drodze życia. Podczas prelekcji dzieci uczestniczą czynnie odpowiadając na zadawane pytania, prezentują omawiane zachowania

we also want to protect children. The majority of children bitten by dogs is due to a poor understanding of the animal behaviour. Without education, a human's inability to read the nonverbal language of dogs creates such tragedies. So we combine our love for dogs and a desire to create a better world for children who will shape the dog/animal relationship in the future. In order to make the program more interesting, dogs participating in those meeting are especially trained. Young children (always supervised by teachers and volunteers) can not only listen and learn about dogs, but also interact with them in a controlled environment. Games and exercises designed for the purpose of the program allow kids to learn how to safely treat dogs and get used to being around animals.

Dog in the hospital - why not?

2012, Szpital w Dziekanowie

Dogotherapy, coined first by Maria Czerwińska in 1992, is practical activity program. For critically ill children the presence of a dog has proven medical and emotionally significant benefits. For over 10 years 1 to 2 times a week, a group of volunteers from the Foundation, along with their canine aids visited Hospital Rehabilitation Unit in Dziekanów Leśny. The program is carried out with great cooperation and understanding by the Head of the Department of Rehabilitation, the nurses, the hospital authorities and the parents of the children. Joyful glimmers appear in the eyes of the weary suffering patients who feel of the empathy of a dog. It is a medicine only a dog can bring.

Safe Encounters With a Dog

This program teaches safe contact with the dog in the form of lessons in the cinema. Meetings are requested by schools with the purpose to acquaint children with dog behavior and aggressive breeds with the goal to prevent or teach how to behave in the event of a dog attack. They instill the basis of humanitarian behavior.

"The Dog and His Human"

The lecture is designed for children of all ages, appropriately modified for preschoolers, primary school children, and teens.

In this program we discuss how to care for a dog, how to make friends with the dog encountered on a walk. We focus on discussion of safe behavior in contact with the dog to strangers by discussing the outward manifestations of behavior and mood of the animal and the child's response guaranteeing its safety. Participants are shown pictures of dangerous dogs to teach them not to mistake gentle breeds for aggressive ones. In this program we are trying to teach participants that everyone can friends with dogs, but for this to happen, you need to learn the basics about the animal's needs, psyche and reactions to incompetent human behavior. For example, we show pictures of dogs working as therapy dogs and then put the participants in direct contact with those very dogs in the lecture. The children can see that bringing up a dog with love, thoughtfulness and willingness to participate in the life of a pet is the best guarantee of his love, and a safe friendship with other dogs encountered along the road of life. During the lecture the children actively participate with the dog specially taught by our Foundation. Finally, both the children and dogs have fun with grooming and Dogotherapy practices such as stroking, feeding treats, hugging, caressing and fetching toys.

wobec psa, mając przed sobą specjalnie wyuczonego podopiecznego z naszej Fundacji. Zarówno dzieci jak i przyprowadzone psy oczekują końcowej wspólnej zabawy, polegającej na pokazie tresury, elementów kontaktu dogoterapeutycznego (głaskanie, podawanie przysmaków, tulenie, pieszczoty) oraz aportowanie zabawek.

„W towarzystwie zwierząt”

(4 aspekty kontaktu ze zwierzętami)

Program prelekcji przystosowany jest dla dzieci w różnym wieku, odpowiednio modyfikowany dla przedszkolaków i dzieci wczesnoszkolnych oraz nastoletnich.

W programie tym omawiamy rolę zwierząt w życiu człowieka Na wyświetlanych slajdach obrazowo przedstawiamy zwierzęta, które towarzyszą człowiekowi w życiu, w sytuacjach codziennych jak i ekstremalnych. Przedstawiamy zwierzęta pracujące: ratujące ludzi, broniące ich, leczące oraz pomagające w codziennym życiu. Omawiamy zwierzęta, które hodujemy dla zaspokojenia naszych różnorodnych potrzeb. Szczególnie szeroko omawiamy sposoby czerpania przyjemności z posiadania zwierzęcia w celu samorealizacji i czerpania przyjemności z kontaktu z nim. Zwracamy uwagę na rolę służebną zwierząt i chcemy wpoić słuchaczom szacunek dla nich.

Prelekcja przewiduje aktywny udział dzieci w formie odpowiedzi na zadawane pytania. Na zakończenie przewidziany jest bezpośredni kontakt z psami, które przez cały czas są obecne na zajęciach. Dzieci mogą uczestniczyć w pokazie tresury, zabawie lub zajęciach dogoterapeutycznych.

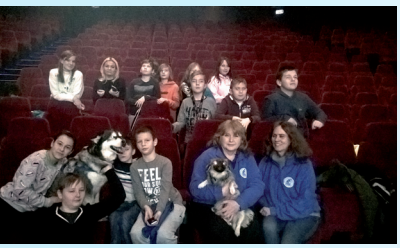

KINO IMAX

W celu edukacji dzieci zarówno w wieku przedszkolnym jak i uczniów z różnych klas, Kino IMAX zaprosiło naszą Fundację do współpracy polegającej na organizowaniu w kinie wykładów wcześniej już omawianych tj.: „Pies i jego przyjaciel człowiek” oraz „W towarzystwie zwierząt – 4 aspekty kontaktu ze zwierzętami”. Ze strony kina wykłady wzbogacono wyświetlaniem filmu w 3D pt. „Dzikie z natury”. Film ukazuje osierocone orangutany i słonie oraz wyjątkowych ludzi, którym udało się je nie tylko uratować, ale również przywrócić im życie na wolności. Nasze wykłady są kontynuacją tematyki ochrony świata przyrody poprzez przeniesienie na warunki otoczenia najbliższego polskim dzieciom świata zwierząt. W prezentacji uczestniczą żywe psy, które uatrakcyjniają pobyt w kinie, dają możliwość bezpośredniego kontaktu ze zwierzęciem, uczestniczenia w pokazie wyszkolenia oraz czynnej zabawy z przyjaznymi czworonogami.

„Przyjaciele czyli pies w celi” – udział w programie

To pionierski program zrealizowany w 2011 roku Zakładzie Karnym w Hajnówce i mający kontynuację w roku obecnym. Polega on na readaptacji zakwalifikowanych do niego osadzonych poprzez dogoterapię z jednej strony i wprowadzeniu podstawowych elementów tresury psów ze schroniska „Ciapek” z drugiej.

Program podzielony został na dwa etapy. W pierwszym – teoretycznym - wybrani po rozmowie z psychologiem, wychowawcą i specjalistami z zakresu dogoterapii więźniowie przechodzą przygotowanie do pracy z psami.

Drugi jest już praktyczny i dotyczy pracy z grupą podopiecznych psów z hajnowskiego schroniska. Trwający kilka miesięcy program kończy egzamin, który zdają zarówno ludzie, jak i zwierzęta.

Wynik pierwszego, zakończonego pod koniec zeszłego roku programu był bardzo zadowalający, pozytywnie oceniony zarówno przez organizatorów jak i biorących udział więźniów.

Wolontariusze z Fundacji CZE-NE-KA współuczestniczą w realizacji tego programu poprzez prowadzenie wykładów teoretycznych i prezentacje wyszkolenia naszych psów, z którymi osadzeni mają możliwość bezpośredniego kontaktu i konfrontacji zdobytych umiejętności.

Maria Czerwińska

“In The Company of Animals”

(the 4 aspects of contact with animals)

This lecture is designed for children of all ages, appropriately modified for preschoolers, primary school children and teens.

In this program, we discuss the role of animals in human life. A sildeshow vividly presents the animals that accompany man in his life, in everyday situations as well as extreme ones. We present working dogs: saving people, defending them, healing and helping in everyday life. We discuss the animals that are bred to meet our diverse needs. We pay particular attention to the ways in which we can enjoy owning a dog for the purpose of self-fulfilment and the pleasure of its company. We make note of the role of animals as our subordinates, and we want to instill in students respect for them.

The lecture provides for the active participation of children in the form of answering questions. At the end, there is a possibility of direct interaction with dogs that are present in the classroom throughout the lecture. Children can participate in the show training, games and dog therapy activities.

IMAX CINEMA

For the education of children from preschool through all grades, the IMAX theater invited the Foundation to present lectures "The Dog and His Human" and "In The Company of Animals - The 4 aspects of contact with animals." described above in the cinema. The lectures would be followed by a viewing of a 3D film “Wild by nature”. The film shows orphaned orangutans and elephants and the extraordinary people who have managed to not only save them, but also to bring them back to the wild. Our talks continue the theme of protection of the natural environment by associating that with what the children can see, feel and experience - dogs. Participation offers the possibility of direct contact with animals demonstrating the fun in training the friendly four-legged creature.

“Cell-Mates – Both Human and Canine”

This pioneer program was implemented in 2011 at the Correctional Facility in Hajnówka and continues today. It involves the rehabilitation of inmates eligible for release through Dog Therapy on the one hand and the introduction of the basic elements of dog training with animals from the shelter “Ciapek" on the other.

The program is divided into two stages. In the first - theoretical – stage, inmates selected after an interview with a psychologist, educator and specialist in the field of dog therapy are prepared to work with dogs. The second stage is practical and involves working with a group of animals from the dog shelter in Hajnówka. The program takes several months and ends with an exam for both human and animal participants.

Our first program was completed late last year with extremely positive evaluations by both the organizers and the participating prisoners. Volunteers from the Foundation CZE-NE-KA participate in the implementation of the program through theoretical lectures and presentations of dog training, and the inmates have the opportunity to interact with our animals and directly apply what they have learned.

Maria Czerwińska

Translated by Lisa Marie Bochneak

Nowe osiągnięcia w medycynie sprawdzają się także w terapii zwierząt.

Obecnie na świecie poszukiwanych jest wiele nowych metod leczniczych. Codziennie można przeczytać o różnych osiągnięciach współczesnej medycyny. Wiele z tych doniesień jest jeszcze w fazie badań, ale dają one nadzieję na pokonanie chorób, z którymi na dzień dzisiejszy boryka się medycyna. Rozwój diagnostyki oraz nauk medycznych następuje także w medycynie weterynaryjnej. Diagnozowane są obecnie choroby u psów, które wcześniej były pomijane lub po prostu nie diagnozowane. Dużo tych schorzeń ma podobne objawy i etiologię jak u ludzi. Postęp w leczeniu zwierząt też jest bardzo duży, ale nie taki jak w medycynie człowieka. Środki finansowe są niewspółmiernie większe w badaniach chorób występujących u nas. Stąd często szczególnie w leczeniu zwierząt towarzyszących stosuje się doświadczenia z medycyny. Kiedy nie ma odpowiednika leku zarejestrowanego dla psa sięga się po nasze specyfiki, aby leczyć lub ratować ich życie. Sprawdzone metody w medycynie ludzkiej doskonale zdają egzamin w leczeniu psów, a ich efekty są bardzo dobre. Jedną z tych metod jest ozonoterapia. Ozonoterapia a właściwie terapia tlenowo-ozonowa jest z powodzeniem stosowana w wielu chorobach, gdzie leczenie jest skomplikowane i trudne. Jest ona znana od prawie stu lat, ale jej prawdziwy rozwój na świecie nastąpił dopiero w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku. To wtedy powstały nowe ozonatory, które precyzyjnie obliczają odpowiednie stężenie i dawkę terapeutyczną ozonu. W tym czasie powstało wiele opracowań i technik podania ozonu, oraz wiele prac naukowych potwierdzających skuteczność tej metody. W Polsce ta metoda jest stosowana od 1985 roku. Z powodzeniem można ją łączyć z innymi metodami jako uzupełnienie terapii a niekiedy jest jedyną która przynosi progres w leczeniu. Obecnie na całym świecie stosuje się ozonoterapię oraz prowadzi dalsze szczegółowe badania nad szerszym jej wykorzystaniem. Terapia tlenowo- ozonowa bardzo dobrze sprawdza się w leczeniu wielu chorób u psów gdzie są problemy ze złożoną etiologią oraz coraz częściej występującą lekoopornością. Zastosowanie tej metody jest bardzo szerokie i dotyczy wielu dziedzin medycyny. Świetnie sprawdza się w dermatologii gdzie często mamy do czynienia z trudnymi zakażeniami skóry u psów. Leczenie wielu dermatoz jest dzięki ozonoterapii skuteczniejsze. Stosując szampony ozon jesteśmy w stanie prowadzić również odpowiednią profilaktykę. W chirurgii weterynaryjnej podobnie jak w ludzkiej ozon jest wykorzystywany w leczeniu różnego rodzaju ran, oparzeń, owrzodzeń oraz odleżyn. Tutaj też możemy stosować sami preparaty ozonowe w postaci maści lub ozonowane oliwki bezpośrednio na ranę. Skraca to czas leczenia oraz zmniejsza ból. Stosowanie przez nas preparatów z ozonem oczywiście zawęża możliwości ozonoterapii do tzw. metod domowych. Szersze podawanie ozonu wiąże się z metodami ambulatoryjnymi, gdzie niezbędne jest odpowiednie wyposażenie oraz doświadczenie prowadzącego lekarza. U psów podajemy ozon podobnie jak u ludzi w postaci gazowej lub rozpuszczonej. Stosuje się w zależności od choroby i stadium jej zaawansowania kroplówki, zastrzyki, ozonowanie krwi, suche kąpiele gazowe. W niektórych przypadkach podajemy mieszaninę tlenowo-ozonową w postaci gazu doodbytniczo jest to metoda porównywalna do zastrzyków dożylnych. W postaci gazowej możemy także podawać do pęcherza moczowego, macicy oraz dootrzewnowo. Obecnie ozonoterapię wykorzystuje się w leczeniu bólu podając ozon dostawowo zarówno w przypadku schorzeń zwyrodnieniowych dużych stawów, ale także w leczeniu bóli kręgosłupa. Coraz większym zainteresowaniem jest także stosowanie ozonoterapii w stomatologii u zwierząt szczególnie w leczeniu chorób przyzębia. Innym zagadnieniem jest wykorzystywanie tej terapii w onkologii i szeroko pojętej profilaktyce onkologicznej. Obecne badania nad wpływem ozonu na czynniki związane z mutacjami kancerogennymi z pewnością w krótkim czasie przyniesie nowe rozwiązania w tym zakresie. Efekty tych badań z pewnością przysłużą się również w profilaktyce u psów, które mogą śmiało powiedzieć nic co ludzkie nie jest nam obce.

Krzysztof Klimas

Krzysztof Klimas lekarz weterynarii absolwent Wydziału Weterynaryjnego we Wrocławiu. Od kilkunastu lat zajmuje się ozonoterapią u zwierząt. Posiada certyfikat Polskiego Towarzystwa Ozonoterapii jako jedyny lekarz weterynarii w Polsce. Jako pierwszy w kraju, pod merytoryczną opieką prof. dr hab. medycyny Zygmunta Antoszewskiego, zastosował leczenie mieszaniną tlenowo-ozonową w wielu trudnych terapeutycznie przypadkach u zwierząt. Jest autorem i współautorem prac naukowych i doniesień na temat wykorzystania ozonoterapii u zwierząt i ludzi. Opracował maści ozonowe, szampony oraz metody leczenia niektórych chorób np. Boreliozy przy wykorzystaniu ozonu. Jest także pomysłodawcą zastosowania ozonu w niektórych kosmetykach.
www.ozopet.pl, www.ozon-weterynarz.com, FB Gabinet Weterynaryjny Krzysztof Klimas

New achievements in medicine are also effective in animal therapy.

Currently, many new therapeutic methods are sought in the world. Every day you can read about the various achievements of modern medicine. Many of these reports are still in the research phase, but they give hope to overcome the diseases with which medicine is facing today. The development of diagnostics and medical sciences also takes place in veterinary medicine. Diagnoses are currently diagnosed in dogs that have previously been overlooked or simply not diagnosed. Many of these diseases have similar symptoms and etiology as in people. The progress in the treatment of animals is also very large, but not as in human medicine. Financial resources are disproportionately greater in the study of diseases occurring with us. Hence, experience in medicine is often used especially in the treatment of companion animals. When there is no equivalent of a drug registered for a dog, we go after our specifics to heal or save their lives. Proven methods in human medicine perfectly pass the exam in the treatment of dogs, and their effects are very good. One of these methods is ozone therapy.

Ozonotherapy, or actually oxy-ozone therapy, has been successfully used in many diseases, where treatment is complicated and difficult. It has been known for almost a hundred years, but its true development in the world occurred only in the seventies of the last century. It was then that new ozonators were created that accurately calculate the appropriate concentration and therapeutic dose of ozone. At that time, many studies and ozone injection techniques were created, as well as many scientific papers confirming the effectiveness of this method. In Poland, this method has been used since 1985. It can be successfully combined with other methods as a complement to therapy and sometimes it is the only one that brings progress in treatment. Currently, ozone therapy is used throughout the world and further detailed research is conducted on its wider use.

Oxy-oxygen therapy works very well in the treatment of many diseases in dogs where there are problems with complex etiology and the increasingly occurring drug resistance. The application of this method is very broad and concerns many fields of medicine. It works great in dermatology where we often deal with difficult skin infections in dogs. The treatment of many dermatoses is more effective due to ozone therapy. Using ozone shampoos we are also able to conduct appropriate prophylaxis. In veterinary surgery, as in human ozone, it is used to treat various types of wounds, burns, ulcers and pressure ulcers. Here, too, we can use ozone preparations in the form of ointments or ozone olives directly on the wound. It shortens the time of treatment and reduces pain. The use of ozone preparations by us, of course, narrows the possibility of ozone therapy to the so-called home methods. The wider use of ozone is associated with outpatient methods where appropriate equipment and experience of the attending physician are necessary. In dogs, we give ozone just like humans in a gaseous or dissolved form. It is used depending on the disease and the stage of its completion of the drip, injections, blood ozone, dry gas baths. In some cases, we give the oxygen-ozone mixture in the form of a rectal gas, a method comparable to intravenous injections. In the gaseous form, we can also be administered to the bladder, the uterus and intraperitoneally. Currently, ozone therapy is used to treat pain by supplying ozone, both in the case of degenerative diseases of large joints, but also in the treatment of spinal aches. The use of ozone therapy in dentistry in animals, especially in the treatment of periodontal disease is also becoming more and more popular. Another issue is the use of this therapy in oncology and broadly understood oncological prophylaxis. Current research on the effects of ozone on factors related to carcinogenic mutations will certainly bring new solutions in this area in a short time. The effects of these tests will certainly serve also in the prevention of dogs, which can say anything that human is not alien to us.

Krzysztof Klimas

Krzysztof Klimas veterinary surgeon graduated from the Faculty of Veterinary Medicine in Wroclaw. *He has been involved in ozone therapy in animals for over a dozen years. It is certified by the Polish Ozonotherapy Society as the only veterinary surgeon in Poland. As the first in the country, under the supervision of prof. dr hab. Zygmunt Antoszewski's medicine, he applied oxygen-ozone mixture treatment in many therapeutically difficult cases in animals. He is the author and co-author of scientific papers and reports on the use of ozone therapy in animals and humans. He developed ozone ointments.*

Z życia Fundacji

Latest news

Tak napisała 18 lat temu … :

„ W 2001 roku, po 35 latach pracy zarobkowej uznałam, że muszę popracować dla ludzi i zrobić coś dobrego, bo inaczej mój los się nie odmieni. Otworzyłam gazetę i właśnie w niej znalazłam ogłoszenie: Fundacja CZE-NE-KA potrzebuje księgowej i to było to. Od tej pory współpracuję jako wolontariusz, z czego jestem bardzo zadowolona. Czerpię dużą satysfakcję z bezinteresownej pomocy innym, wykorzystując posiadane doświadczenie. Los mój również się odmienił, z czego jestem bardzo zadowolona”.

W minionym 2018 roku pożegnaliśmy naszą wolontariuszkę Fundacji Przyjaźni Ludzi i Zwierząt CZE-NE-KA **Tereskę Sosnowską**, która z bezinteresownym poświęceniem od 2001r. zajmowała się księgowością organizacji. Od pierwszych chwil kiedy przyszła do nas wzbudziła sympatię wszystkich wolontariuszy i sympatyków Fundacji dzieląc się z nami życzliwością i uśmiechem. Była zawsze gotowa i chętna do pomocy. Uczestniczyła we wszystkich przedsięwzięciach organizowanych przez Fundację. Została za to trzykrotnie wyróżniona statuetką „Wolontariusza ROKU” 2008, 2014 i 2017

Bardzo nam jej brak.

Zarząd Fundacji CZE-NE-KA

CZE-NE-KA Fundacja Przyjaźni Ludzi i Zwierząt

"CZE-NE-KA" Foundation for Human and Animal Friendship

„CZE-NE-KA" Fundacja Przyjaźni Ludzi i Zwierząt to pierwsza w Polsce organizacja stosująca w swojej pracy dogoterapię. Formalnie zarejestrowana w czerwcu 1998.

Prekursorką dogoterapii i autorką terminu jest Maria Czerwińska, prowadząca zajęcia z dziećmi – przy pomocy swoich psów – od roku 1987. Wszyscy pracownicy Fundacji to wolontariusze, a służące ludziom psy to głównie przedstawiciele ras północy – Alaskan Malamute i Samoyede. Trenują one również w Sportowym Klubie Psów Zaprzęgowych będącym sekcją Fundacji.

Inną częścią Fundacji jest Zespół Tańca Historycznego „CHOREA ANTIQUA", która swoimi występami wprowadza dorosłych i dzieci w bogaty świat historii.

Nazwa Fundacji pochodzi od imienia jednego z pierwszych psów terapeutów rasy Alaskan Malamute. Przez szeregi Fundacji przewinęło się wielu wolontariuszy, którzy poświęcali potrzebującym swój czas. Nabywali również doświadczenia, które owocuje następnie w ich pracy zawodowej i kształtuje charakter młodych ludzi. Przedstawiamy poniżej tych, którzy są sercem Fundacji, którzy dają co w nich najlepsze niepełnosprawnym dzieciom.

Cele Fundacji

1. Upowszechnianie dogoterapii jako metody rehabilitacji w wybranych schorzeniach dzieci i młodzieży
2. Umożliwienie odnalezienia radości życia poprzez dogoterapię, przygotowanie dzieci, młodzieży i dorosłych do startowania w zawodach specjalnych oraz w wyścigach otwartych dla wszystkich.
3. Założenie placówki integracyjnej dziennego pobytu
4. Organizowanie obozów, rajdów i wyścigów psich zaprzęgów dostępnych dla wszystkich, w tym imprez sportowych wśród dzieci i młodzieży
5. Propagowanie właściwego stosunku do zwierząt, które są najwierniejszymi przyjaciółmi człowieka i mogą mu pomóc przetrwać najcięższe chwile życia, wspomóc w kalectwie, braku wzroku, słuchu, samotności itp. oraz pomóc w dostosowaniu się do normalnego i aktywnego życia.
6. Propagowanie i animowanie działalności w zakresie kultury i sztuki.
7. Prowadzenie badań nad wpływem zwierząt na życie ludzi
8. Działania na rzecz rehabilitacji i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym.

"CZE-NE-KA" Foundation for Human and Animal Friendship is the first Polish organisation that applied dog-human therapy. It was registered in June 1998. Ms. Maria Czerwińska has coined the Polish term „dogoterapia" and is the forerunner of dog-human therapy – she and her dogs have been working with children since 1987. The staff is composed of volunteers and the dogs are mainly Northern breeds – Alaskan Malamute and Samoyede. They also train with Sled Dogs' Sports Club, being part of the Foundation. The Foundation also features Historic Dance Team "CHOREA ANTIQUA" that introduces children and adults to the world of history. The Foundation has been named after one of first Alaskan Malamute therapy dogs. Volunteers come and go – they have devoted their time to those in need. They have also gained experiences useful in their future professional and private life. This is the list of our current staff – the heart of our foundation. They give their best for disabled children.

Goals of the Foundation

1. Dissemination of dog-human therapy as a method of rehabilitation in some ailments of children and young people.
2. Making the regain of joy of life possible through practicing the dog-human therapy, and preparing the disabled children, youngsters, and adults for participation in special competitions and open raids.
3. Establishment of an integrative daily care facility.
4. Arranging camps, raids, and dog team races, open for all, as well as sports events for children and youngsters.
5. Propagating the proper behaviour towards animals, the most faithful friends of humans. Animals are able to help to challenge the most difficult moments, to facilitate an adjustment to normal life, and make it more active; they are helpful in disability, blindness or deafness, and in loneliness.
6. Propagating and animating cultural and artistic activities.
7. Conducting research on influence of animals on human life.
8. Activities aimed at rehabilitation and labour activation of the disabled, and counteracting social pathologies.

JADWIGA TRUSZ
Członek Rady Fundatorów
Absolwentka Politechniki Warszawskiej, autorka wielu książek z dziedziny elektroniki, radia i telewizji wydawanych w kraju i zagranicą. Redaktor-publicysta.
Graduate of Warsaw University of Technology (Electronics). Author of many books on the field of electronics, radio and television, published in Poland and abroad. Journalist – publicist.

MIROSŁAW PERZYŃSKI
Rada Nadzorcza. Ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.
Graduated at Department of Law Administration, Warsaw University.

MARIA CZERWIŃSKA
Współzałożyciel i Prezes Fundacji Kawaler Orderu Uśmiechu (leg. nr 589). Wyróżniona przez Ministra Kultury Odznaką Zasłużony Działacz Kultury (leg. nr 721). Redaktor – publicysta. Redaktor Naczelny czasopisma „CZE-NE-KA". Autorka cyklu książek pt. Mój Pies, mój Przyjaciel, moje Hobby: „Alaskan Malamute", „Psy Zaprzęgowe" i „Dogoterapia" – czyli fenomen związku człowieka i psa". Treser zwierząt grających w filmach i telewizji.
Decorated with Order of Smile (no. 589). She was honoured by Minister of Culture with an aword of Meritorious Culture Worker (no. 721). Journalist - publicist. Editor-in-chief of the magazine CZE-NE-KA. Author of book series titled My Dog, My friend, My Hobby: „Alaskan Malamute", „Sled Dogs" and „Dogotherapy – the phenomenon of dog and human relationship". Trainer for animals casting in motion pictures.

WŁODZIMIERZ TRUSZ 1929-2007
Elektronik, absolwent Politechniki Warszawskiej, autor wielu książek z dziedziny elektroniki, radia i TV wydawanych w kraju i zagranicą. Redaktor-publicysta. Współzałożyciel Fundacji
Graduate of Warsaw University of Technology (Electronics). Author of many books on the field of electronics, radio and television, published in Poland and abroad. Journalist – publicist.

KRYSTYNA BANASIK
Członek Zarządu Fundacji
Member of the Board

TERESA SOSNOWSKA 1949-2018
Członek Zarządu i księgowa Fundacji
Member of the Board and Book Foundation

ZDZISŁAW OZIMEK
Członek Zarządu Fundacji
Member of the Board

Jeśli kochasz przygodę i podróże,
nie straszny Ci deszcz,
marznąca mżawka, śnieg i mróz,

to zapraszamy do

Sportowego Klubu Psów Zaprzęgowych „CZE-NE-KA"

W Klubie można bezpłatnie:

- zasięgnąć informacji o zasadach szkolenia psów zaprzęgowych,
- uczestniczyć w cotygodniowych treningach szkoleniowych,
- uzyskać informacje na temat zakupu szczeniąt, ras zaprzęgowych, wózków, sań, uprzęży itp.,
- zapoznać się z terminami zawodów organizowanych przez Klub oraz inne Kluby w Europie.

Serdecznie zapraszamy do Klubu i na zawody przez nas organizowane

Zapraszamy również rodziny, przyjaciół oraz wszystkich miłośników psów i aktywnego wypoczynku na łonie przyrody, chętnych do współpracy i zabawy, na wspólne treningi i obozy.

Nasz adres:

SKPZ „CZE-NE-KA"

Maria Czerwińska, 01-917 Warszawa, ul. Petöfiego 4 m 1

tel./fax 22 864-71-53 oraz tel. 22 841-47-12

Zapraszamy na naszą stronę internetową / We invite to our web page: www.czeneka.org;

nasze adresy e-mail'owe: cze-ne-ka@wp.pl, czeneka@o2.pl

CZE-NE-KA Fundacja Przyjaźni Ludzi i Zwierząt

Jesteśmy Organizacją Pożytku Publicznego (OPP). Będziemy wdzięczni każdemu, kto przekaże nam swój 1% podatku.

KRS 0000194959